

Lagrådsremiss

Skattelättnader för hushållstjänster

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 1 mars 2007

Anders Borg

Fredrik Löfstedt
(Finansdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen föreslås att en skattereduktion införs för utgifter för hushållsarbete. Skattereduktionen innebär att den som har utgifter för hushållsarbete kan få en minskning av skatten med hälften av utgiften för arbetet.

Syftet med skattereduktionen är bl.a. att omvandla svart arbete till vitt arbete samt att möjliggöra för kvinnor och män att öka sin tid på arbetsmarknaden. Avsikten är även att fler korttidsutbildade skall komma in på arbetsmarknaden och att såväl kvinnor som män skall kunna kombinera familjeliv och arbetsliv på lika villkor. De berörda tjänsterna skall kunna utföras utan att det krävs någon omfattande yrkesutbildning. Mot denna bakgrund föreslås att det hushållsarbete som omfattas skall vara städarbete eller annat rengöringsarbete, vård av kläder och hemtextilier samt matlagning. Hushållsarbetet kan även avse snöskottning och återkommande enklare trädgårdsskötsel av tomt eller trädgård i form av häck- och gräsklippning, krattning och ogräsrensning. Även omsorg, tillsyn och liknande personlig hjälp, som barnpassning, kan omfattas. Hushållsarbetet skall i huvudsak vara utfört i eller i nära anslutning till bostaden.

Skattereduktionen föreslås uppgå till 50 procent av utgifterna för sådana arbeten. Hushållsarbetet skall ha utförts av någon som har F-skattsedel. Skattereduktionen får sammanlagt inte överstiga 50 000 kronor per person och år. Om kostnaderna under ett beskattningsår understiger 1 000 kronor ges inte någon skattereduktion. Skattereduktion ges bara till personer som under beskattningsåret har fyllt minst 18 år.

Beslut om skattereduktion fattas av Skatteverket. Ansökan om skattereduktion skall vara skriftlig och ges in till Skatteverket senast den 1 februari året efter det år då betalning för arbetet har skett. Skattereduktionen

kan beaktas vid beslut om ändrad beräkning av preliminär skatt enligt skattebetalningslagen, s.k. jämkning.

Reglerna föreslås träda i kraft den 1 juli 2007 och tillämpas på utgifter för arbeten som utförts och betalats efter den 30 juni 2007.

Innehållsförteckning

1	Beslut.....	4
2	Lagtext.....	5
2.1	Förslag till lag om skattereduktion för utgifter för hushållsarbete.....	5
2.2	Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483).....	8
3	Ärendet och dess beredning.....	9
4	Bakgrund	9
4.1	Efterfrågan på hushållstjänster.....	9
4.2	Svarta inkomster och köp av svartarbete	10
4.3	Skattereduktion för byggnadsarbeten, det s.k. ”ROT-avdraget”	11
4.4	Lättnader för hushållstjänster i andra länder.....	13
4.5	Kvinnors och mäns tidsanvändning	17
4.6	Ekonomiska aspekter på beskattningen av hushållstjänster	17
5	Överväganden och förslag.....	19
5.1	Allmänt om skattelättnader för hushållstjänster	19
5.2	Skattereduktion för hushållsarbete.....	23
5.3	Villkor och underlag för skattereduktion.....	30
5.4	Administrativa frågor och ikraftträdande.....	34
6	Konsekvensanalyser	37
6.1	Offentligfinansiella effekter.....	37
6.2	Fördelningsanalys	38
6.3	Jämställdhetsanalys.....	39
6.4	Effekter för Skatteverket och förvaltningsdomstolarna....	39
6.5	Effekter för företag	40
7	Författningskommentar	40
7.1	Förslaget till lag om skattereduktion för utgifter för hushållsarbete.....	40
7.2	Förslaget till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483).....	45
Bilaga 1	Sammanfattning av promemorian Skattelättnader för hushållstjänster	46
Bilaga 2	Lagförslagen i promemorian Skattelättnader för hushållstjänster	47
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanser till promemorian Skattelättnader för hushållstjänster.....	51

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om skattereduktion för utgifter för hushållsarbete,
2. lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483).

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om skattereduktion för utgifter för hushållsarbete

Härigenom föreskrivs följande.

Tillämpningsområde

1 § Skattereduktion enligt denna lag tillgodoräknas fysiska personer som vid beskattningsårets utgång är minst 18 år och som har haft utgifter för hushållsarbete. Skattereduktion tillgodoräknas även dödsbo för hushållsarbetet som har utförts medan den avlidne var i livet.

Definitioner, m.m.

2 § Termer och uttryck som används i denna lag har samma betydelse och tillämpningsområde som i inkomstskattelagen (1999:1229) om inte annat anges.

3 § Med bostad avses i denna lag utrymme som med nyttjanderätt eller äganderätt helt eller till väsentlig del används för boende. Med bostad avses dock inte hotell och pensionat.

4 § Med hushållsarbete avses i denna lag

- städarbete eller annat rengöringsarbete som utförs i bostaden,
- vård av kläder och hemtextilier som utförs i bostaden,
- matlagning som utförs i bostaden,
- snöskottning i nära anslutning till bostaden,
- återkommande enklare trädgårdsskötsel av tomt eller trädgård i nära anslutning till bostaden i form av häck- och gräsklippning, krattning och ogräsrensning,
- omsorg, tillsyn och liknande personlig hjälp som utförs i eller i nära anslutning till bostaden.

Som hushållsarbete räknas dock inte sådant arbete för vilket försäkringsersättning lämnats eller bidrag eller annat stöd lämnats från staten, en kommun eller ett landsting.

Villkor för skattereduktion

5 § Skattereduktion tillgodoräknas bara om följande förutsättningar är uppfyllda.

1. Det utförda hushållsarbetet skall vara hänförligt till sökandens eller dennes förälders hushåll.

2. Den som utför hushållsarbetet skall, när avtalet om arbetet träffas eller när ersättningen betalas ut, inneha F-skattsedel eller, i fråga om ett utländskt företag, intyg eller annan handling som visar att företaget genomgår motsvarande kontroll i fråga om skatter och avgifter i sitt hemland.

3. Arbetet får inte utföras av en närstående eller av ett företag i vilket sökanden eller närstående till denne, direkt eller indirekt, genom en ägarandel eller på annat sätt har ett väsentligt inflytande.

Underlag för skattereduktion

6 § Underlag för skattereduktionen är utgifter för hushållsarbete som har betalats under beskattningsåret förutsatt att villkoren i 5 § är uppfyllda. I underlaget räknas inte utgifter för material och utrustning in. Utgifterna för hushållsarbetet utgörs av det fakturerade beloppet inklusive mervärdesskatt.

Skattereduktionens storlek

7 § Skattereduktionen skall tillgodoräknas med 50 procent av underlaget. Skattereduktionen får dock uppgå till högst 50 000 kronor för ett beskattningsår. Om det sammanlagda underlaget för skattereduktionen under beskattningsåret understiger 1 000 kronor, skall skattereduktion inte tillgodoräknas.

Ansökan och beslut

8 § En ansökan om skattereduktion skall göras skriftligen hos Skatteverket.

9 § Ansökan skall innehålla uppgifter om

1. sökandens namn, adress och, om sådant nummer finns, personnummer eller samordningsnummer,
2. namn, adress och, om sådant nummer finns, personnummer eller samordningsnummer för den person som arbetet utförts hos om detta är någon annan än sökanden,
3. namn och, om sådant nummer finns, organisationsnummer, personnummer eller samordningsnummer för den som utfört arbetet,
4. det hushållsarbete som utförts samt var arbetet utförts,
5. när betalning för hushållsarbetet skett,
6. underlaget för den skattereduktion som begärs, samt
7. huruvida sökanden beviljats någon form av ersättning eller något stöd eller bidrag för arbetet.

10 § Till ansökan skall det fogas en kopia av faktura eller motsvarande handling som anger vilket hushållsarbete som utförts och hur stor del av utgiften som avser arbete.

11 § En uppgift om innehav av F-skattsedel får godtas om den lämnas i en anbudshandling, en faktura eller någon jämförlig handling som även innehåller utbetalarens respektive betalningsmottagarens namn och

adress samt betalningsmottagarens organisationsnummer, personnummer eller samordningsnummer. Uppgift om innehav av F-skattsedel får dock inte godtas, om den som betalar ut ersättningen känner till att uppgiften är oriktig.

12 § En ansökan skall ha kommit in till Skatteverket senast den 1 februari året efter det beskattningsår då arbetet har betalats. Skattereduktionen tillgodoräknas vid debitering av slutlig skatt på grund av taxeringen för det beskattningsår då arbetet har betalats.

13 § Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får föreskriva eller i enskilda fall medge att ansökan om skattereduktion enligt 8 § samt kopia av faktura eller motsvarande handling enligt 10 § får lämnas i form av ett elektroniskt dokument.

Med elektroniskt dokument avses en upptagning som har gjorts med hjälp av automatiserad databehandling och vars innehåll och utställare kan verifieras genom ett visst tekniskt förfarande.

14 § Skatteverket skall besluta i ärenden enligt denna lag.

Skattetillägg, omprövning och överklagande

15 § Bestämmelserna om skattetillägg i 15 kap. skattebetalningslagen (1997:483) gäller också i fråga om uppgifter som avses i denna lag. Skatteverkets beslut enligt denna lag omprövas och överklagas enligt bestämmelserna i 21 och 22 kap. skattebetalningslagen.

Övriga bestämmelser

16 § I fråga om skattereduktion enligt denna lag tillämpas det som gäller om bestämmande och debitering av slutlig skatt enligt skattebetalningslagen (1997:483).

Skattereduktionen skall räknas av mot kommunal och statlig inkomstskatt, statlig fastighetsskatt och förmögenhetsskatt.

Bestämmelser om att hänsyn skall tas till skattereduktion vid beslut om slutlig skatt finns i 11 kap. 9 § skattebetalningslagen.

17 § Det belopp som tillgodoräknas sökanden enligt 7 § skall anges i hela krontal.

18 § Skattereduktionen skall beaktas vid ändrad beräkning av preliminär skatt enligt skattebetalningslagen (1997:483).

Skattereduktionen skall inte beaktas vid beräkning av skattebeloppet enligt 4 § lagen (1997:324) om begränsning av skatt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007 och tillämpas på sådana hushållsarbeten som utförts och betalats efter den 30 juni 2007. Vid beräkningen av den slutliga skatten enligt 2008 års taxering får, i stället för vad som anges i 7 §, skattereduktionen uppgå till högst 25 000 kronor.

2.2 Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 9 § skattebetalningslagen (1997:483) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

9 §¹

Skatteverket fattar varje år beslut om skattens storlek enligt den årliga taxeringen (grundläggande beslut om slutlig skatt). Slutlig skatt kan bestämmas också genom omprövningsbeslut och till följd av beslut av domstol.

Med slutlig skatt avses summan av skatter och avgifter enligt 10 § minskad med skattereduktion enligt följande ordning.

1. lagen (2000:1006) om skattereduktion på förvärvsinkomster vid 2002 och 2003 års taxeringar,

2. lagen (2003:821) om särskild skattereduktion vid 2005 års taxering,

3. lagen (2001:906) om skattereduktion för fastighetsskatt,

4. lagen (2000:1380) om skattereduktion för utgifter för vissa anslutningar för tele- och datakommunikation,

5. lagen (2003:1204) om skattereduktion för vissa miljöförbättrande installationer i småhus,

6. lagen (2004:752) om skattereduktion för utgifter för byggnadsarbete på bostadshus,

7. 65 kap. 9–12 §§ inkomstskattelagen (1999:1229),

8. lagen (2007:000) om skattereduktion för utgifter för hushållsarbete,

8. lagen (2004:126) om skattereduktion för förmögenhetsskatt, och

9. lagen (2004:126) om skattereduktion för förmögenhetsskatt, och

9. lagen (2005:1137) om skattereduktion för virke från stormfälld skog vid 2006–2008 års taxeringar.

10. lagen (2005:1137) om skattereduktion för virke från stormfälld skog vid 2006–2008 års taxeringar.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007.

¹ Senaste lydelse 2005:1138.

3 Ärendet och dess beredning

I budgetpropositionen för 2007 (prop. 2006/07:1, volym 1 s. 141) aviserade regeringen ett införande av en skattereduktion för fysiska personers köp av hushållstjänster. Enligt budgetpropositionen borde skattereduktionen omfatta hushållstjänster som utförs i hemmet, hushållens köp av externa tvätteritjänster samt hämtning och lämning av barn från och till dagis eller motsvarande. Därtill borde skattereduktionen omfatta omsorg i hemmet.

Inom Finansdepartementet har därefter under hösten 2006 utarbetats en promemoria innehållande ett förslag med den innebörd som regeringen beskrivit i budgetpropositionen. En sammanfattning av promemorians förslag finns i *bilaga 1* och promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*.

Promemorian har remissbehandlats och en förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. En remissammanställning finns tillgänglig i Finansdepartementet (dnr Fi2006/7311).

I lagrådsremissen behandlas promemorians förslag.

4 Bakgrund

Som en bakgrund till regeringens överväganden och förslag redovisas i detta avsnitt kortfattat utvecklingen av efterfrågan på tjänster och hushållstjänster, svartarbetets omfattning särskilt vad gäller hushållstjänster, tidigare åtgärder med liknande inriktning och konstruktion som det nu aktuella förslaget och utvärdering av dessa. Vidare beskrivs utformningen av olika skattelättnader för hushållstjänster i andra länder samt vissa centrala ekonomiska aspekter på beskattningen av hushållstjänster.

4.1 Efterfrågan på hushållstjänster

Tjänstesektorn utgör en betydande del av svensk ekonomi. Privat och offentlig tjänsteproduktion uppgår till ca 70 procent av BNP och svarar för ca två tredjedelar av sysselsättningen. Sektorns tillväxt har pågått under större delen av 1900-talet. Expansionen av tjänster som produceras i den offentliga sektorn har i hög grad bidragit till utvecklingen, men även den privata tjänsteproduktionen har ökat högst väsentligt.

En huvudförklaring till tjänstesektorns expansion är att ökade inkomster leder till att efterfrågan på tjänster ökar. Med en högre välfärdsnivå kan individen köpa varor och tjänster utöver det allra nödvändigaste.

Utvecklingen har också inneburit att utbudet av och benägenheten att efterfråga så kallade hushållstjänster har ökat. Redan i början på 1990-talet uppgav närmare 25 procent av alla hushåll att de kunde vara intresserade av hjälp med hushållstjänster vid enstaka tillfällen eller ganska regelbundet om möjlighet gavs att dra av kostnaderna för detta i deklARATIONEN (SOU 1994:43 s. 59).

Någon närmare analys eller rapport eller annan officiell statistik rörande marknaden för hushållstjänster finns i dagsläget inte tillgänglig. Enligt uppgifter från branschen själv består marknaden i dag av ett fåtal större aktörer samt därtill ett antal mindre företag. Antalet anställda i branschen beräknas till ca 2 000–3 000 personer. De större företagen har en viss geografisk spridning över landet medan de mindre företagen huvudsakligen är verksamma på en lokal marknad. De flesta företagen finns i och omkring de större städerna. Branschen anger att tillväxten ökar både när det gäller privata kunder och företag som erbjuder tjänsterna som förmån. Tillväxten ökar mer i mindre kommuner än i storstäderna.

Antalet hushåll som nyttjar tjänsterna beräknas uppgå till ca 5 000–8 000. De större företagens kunder består till ca 25 procent av privatpersoner. Resterande 75 procent är företag som köper tjänsterna, framför allt städ- och tvätttjänster, för att kunna erbjuda dessa som förmån till sina anställda. Kostnaderna för tjänsterna består huvudsakligen i arbetskostnader. Tillkommande kostnader kan vara rese- och materialkostnader.

4.2 Svarta inkomster och köp av svartarbete

Arbetsinkomster som skall beskattas men inte blir beskattade brukar benämnas svarta inkomster. Skatteverket har på olika sätt försökt kartlägga omfattningen och inställningen till sådant arbete. Skatteverkets analysenhet har genomfört en kartläggning av svartarbete och som ett led i denna har en rad undersökningar gjorts. Undersökningsresultat gällande omfattning, orsaker och attityder har presenterats i Skatteverkets rapport 2006:4, Svartköp och svartjobb i Sverige. Undersökningen visar att den största kategorin som utfört svartarbete är fackutbildade arbetare. Det svarta arbetet är därutöver mycket vanligt när det gäller hushållstjänster. De som utför svarta tjänster är till övervägande del yngre personer och personer med låg inkomst medan köp av svartarbeten har en överrepresentation av personer med högre inkomst och personer som äger sin bostad.

I Skatteverkets undersökning svarar 16 procent av personerna i åldern 18–74 år att de köpt hushållstjänster svart under det senaste året, vilket uppräknat motsvarar ca 648 000 personer. Det köpta svartarbetet motsvarar ca 20 000 årsarbeten, vilket utgör 0,5 procent av den totala arbetstiden i Sverige. Den uppgivna köpesumman motsvarar 2,4 miljarder kronor, exklusive s.k. gentjänster. Av dessa 20 000 årsarbeten kan drygt 9 000 hänföras till djurpassning och ytterligare 2 000 årsarbeten avser passning av barn, vilka båda är arbeten med särskilt låg timersättning (Rapport 2006:4 s. 56 f. och s. 430).

Vid den typ av svartarbete som Skatteverket studerat i rapporten gäller att utförare och köpare gör upp om ett pris som bygger på att man delar på den vinst som uppkommer genom att man undviker att betala skatt. Svart städning betalas med i genomsnitt 69 kronor i timmen och passning av barn med 30 kronor i timmen. Lönen för städning står i paritet med motsvarande nettolön inom den vita sektorn. För barnvaktstjänster är det svårt att göra sådana bedömningar. För en privatperson är skillnaden mellan nettolönen och arbetsgivarens kostnad till följd av skatter och avgifter den viktigaste drivkraften bakom svartarbetet. Men många pri-

vattpersoner har också uppfattningen att det är krångligt att anställa någon och på ett korrekt sätt lämna uppgifter till Skatteverket. Alternativet för många är då att i stället anlita en företagare med F-skattsedel.

Städtjänster och trädgårdsarbete är sådana arbeten som är vanliga i den svarta sektorn. Skatteverkets undersökning visar att de som köpt svarta städtjänster i genomsnitt köpt för 3 700 kronor (Rapport 2006:4 s. 465).

Ett av hindren för att göra dessa arbeten vita är att en kultur har utvecklats både bland dem som köper och bland dem som utför arbetena. Arbetena är ofta s.k. extraknäck som utförs utöver den normala arbetstiden. För att det skall vara värt besväret att extraknäcka och kanske helgarbeta vill utföraren ha ut mer än för en vanlig vit arbetstimma. Om ersättningen skulle beskattas blir priset så högt att en hel del av arbetena skulle försvinna. Genom skattereduktion skapas ett intresse bland köparna att omvandla svart arbete till vitt arbete. Därigenom skulle även de normala timersättningarna kunna bibehållas. På så vis skapas nya vita arbetstillfällen.

4.3 Skattereduktion för byggnadsarbeten, det s.k. ”ROT-avdraget”

Skattereduktion för byggnadsarbeten

Skattereduktion för utgifter för reparations- och underhållsarbeten samt om- och tillbyggnader av bostadshus, det som något oegentligt kallades ROT-avdrag, infördes i Sverige första gången 1993 (prop. 1992/93:150, bet. 1992/93:SkU36, rskr. 1992/93:422, SFS 1993:672). En förutsättning för skattereduktion var att arbetet utfördes av näringsidkare med F-skattsedel. Huvudsyftet med skattereduktionen var att öka resursutnyttjandet inom byggsektorn och att motverka arbetslöshet och temporärt främja sysselsättningen i ett lågkonjunkurläge i svensk ekonomi, genom bl.a. tidigareläggning av beslut om vissa reparationsåtgärder. Utifrån detta konjunkturpolitiska motiv tidsbegränsades möjligheten till skattereduktion och avsåg åtgärder på bostadshus under tidsperioden 15 februari–31 december 1994.

Ett kompletterande syfte med skattereduktionen var att förvandla svart arbete till vitt och att stimulera övergång från hemarbete till vitt marknadsarbete genom att byggnadsåtgärder som utfördes i egen regi eller av svart arbetskraft i stället skulle utföras av näringsidkare med F-skattsedel. Skattereduktionen kunde ges till ägare av fastigheter och avsåg arbetskostnader men inte materialkostnader. Begränsningen till arbeten på byggnader medförde att markarbeten i princip inte kunde ingå i underlaget för skattereduktion. De byggnader som kom i fråga för skattereduktion var sådana som användes för bostadsändamål och som vid fastighetstaxeringen betecknades som småhus eller som hyreshus till den del de avsåg värderingsenhet för bostäder. Även fritidsfastigheter omfattades av systemet.

Skattereduktionen gjordes mot statlig och kommunal inkomstskatt samt statlig fastighetsskatt. Reduktionen gavs om underlaget – som be-

stod av utgifterna för byggnadsarbetet – översteg 2 000 kronor. För småhus gavs skattereduktion med 30 procent av underlaget till den del underlaget inte översteg 35 000 kronor. Det innebar att högsta beloppet för skattereduktionen för småhusägare var maximerat till 10 500 kronor. För hyreshus var skattereduktionen 30 procent av underlaget och kunde uppgå till högst 20 000 kronor eller det belopp som motsvarade tre gånger fastighetsskatten för hela kalenderåret 1993. I underlaget för skattereduktion kunde inte sådana utgifter för vilka fastighetsägaren beviljats försäkringsersättning eller statligt ombyggnads-, förbättrings- eller upprustningsbidrag ingå. Skattereduktionen gällde inte för arbeten som egna företagare utförde på sitt eget hus eller för företag som utförde arbete på sina fastigheter med egen anställd personal.

Under 1996 infördes en skattereduktion på nytt, återigen med konjunkturpolitiska motiv. Reduktionen gavs för byggnadsarbeten som utfördes under tidsperioden 15 april 1996–31 december 1997 (prop. 1995/96:229, bet. 1995/96:SkU32, rskr. 1995/96:306, SFS 1996:725). Utformningen av de nya bestämmelserna motsvarade i stort sett de tidigare bestämmelserna om skattereduktion på byggnadsarbeten men omfattade även åtgärder som bostadsrättsinnehavare lät utföra. För ägare till bostadsrätter var skattereduktionen högst 5 000 kronor.

1996 års skattereduktion förlängdes därefter men upphörde den 31 mars 1999. Genom en lagändring den 1 juli 1998 höjdes beloppen för skattereduktion. Från den 19 mars 1998 var högsta beloppet för skattereduktion 14 000 kronor för ägare till småhus, 7 000 kronor för bostadsrättsinnehavare och för hyreshus det högsta av 27 000 kronor och ett belopp motsvarande fyra gånger fastighetsskatten för bostadsdelen för hela kalenderåret 1996.

Slutligen återinfördes skattereduktionen 2004 och tillämpades under tidsperioden 15 april 2004–30 juni 2005 (prop. 2003/04:163, bet. 2004/05:SkU3, rskr. 2004/05:1, SFS 2004:752). Bestämmelserna var i allt väsentligt utformade med de tidigare bestämmelserna som förebild. De högsta beloppen för skattereduktion uppgick dock till de tidigare – något lägre – nivåer som gällde för 1996 års skattereduktion.

Riksdagens utvärdering av skattereduktionen för byggnadsarbeten

Riksdagens revisorer har granskat skattereduktionens effekter fram till och med mars 1999 (Rapport 2001/02:8). Det främsta syftet med rapporten var att undersöka dels hur sysselsättningen hade påverkats av möjligheten till skattereduktion, dels i vad mån svart arbetskraft omvandlats till vit. Riksdagens revisorer konstaterade bl.a. att skattereduktionen för den undersökta tidsperioden hade påverkat fastighetsägarna till att genomföra byggåtgärder och bidragit till att begränsa svart arbetskraft inom byggsektorn. Därmed ökade sysselsättningen i branschen under den aktuella perioden. Revisorerna angav även att den sammanlagda skattereduktionen för den aktuella perioden var knappt 11 miljarder kronor. Åren 1994–2000 lämnades drygt 980 000 ansökningar om skattereduktion in till skattemyndigheterna.

4.4 Lättnader för hushållstjänster i andra länder

Finland

I Finland finns en skattereduktion för hushållstjänster som ges vid inkomstbeskattningen, det s.k. hushållsavdraget. Skattereduktionen beviljas en person som betalar lön eller arbetsersättning för sedvanligt hushålls-, omsorgs- och vårdarbete samt underhålls- och ombyggnadsarbete som utförts i dennes bostad. Från 2005 beviljas skattereduktionen även för arbete som utförts i en bostad som används av den skattskyldiges eller dennes makes eller bortgångna makes föräldrar, adoptivföräldrar eller fosterföräldrar eller av dessa personers släktingar i rätt uppstigande led. Skattereduktionen gäller även arbete som utförs i en bostad som används av de ovan uppräknade släktingarnas make. Makarna kan utnyttja beloppet var för sig. Om en del av skattereduktionen inte kan tillgodoräknas den av makarna som har framställt yrkandet, dras det överstigande beloppet av från den andra makens skatt.

Skattereduktionen uppgår till 60 procent av den mervärdesskattepliktiga arbetsersättningen om arbetet har köpts av ett företag eller en företagare med skattepliktig verksamhet som har registrerats i förskottsutskottsregistret. Skattereduktion kan även fås för 60 procent av en arbetsersättning som betalats till ett allmännyttigt samfund, t.ex. en idrotts- eller ungdomsförening för sedvanligt hushållsarbete eller vård- eller omsorgsarbete. Om hushållet har anställt personen blir skattereduktionen 30 procent av lönen samt arbetsgivarens lönebikostnader. Löntagarens andel av arbetspensions- och arbetslöshetsförsäkringspremien berättigar dock inte till skattereduktion. Skattereduktion ges inte heller för de varor och resekostnader som ingår i fakturan eller för den i arbetet använda maskinens andel.

Maximibeloppet år 2006 är 2 300 euro per person för sedvanligt hushålls-, omsorgs- och vårdarbete. Maximibelopp i fråga om underhålls- och ombyggnadsarbeten är 1 150 euro. Om en och samma skattskyldig har kostnader för bägge typerna av arbeten, är den totala maximala skattereduktion 2 300 euro. Underlaget för avdrag måste dock överstiga 100 euro för att skattereduktion skall beviljas.

Kostnader som berättigar till skattereduktion skall avse sedvanligt hushålls-, omsorgs- och vårdarbete. Med detta avses skötsel av hem, exempelvis matlagning, städning, tvätt, strykning, annat underhåll av kläder, butiksbesök, trädgårdsskötsel såsom gräs- och häckklippning, plogning av gårdsplanen samt annan renhållning av gården. Planerings- och ritningsarbete eller omklädning av möbler ingår däremot inte. Transport av avfall, tömning av avloppsbrunn och flyttjänster berättigar inte heller till skattereduktion. Sedvanligt omsorgs- och vårdarbete är omvårdnad av barn, sjuka, funktionshindrade och äldre i hemmet. Arbetet kan bestå av att t.ex. tvätta, klä på, mata eller att hjälpa sådana personer med att vara ute eller att utföra andra personliga sysslor. Omsorgs- och vårdarbete är inte arbete som utförs av läkare, massörer, sjukgymnaster eller sjuksköterskor. Frisörtjänster berättigar inte heller till avdrag.

Skattereduktionen gäller inte sådana bostäder som förvärvats för investeringsändamål och där den skattskyldige således inte bor själv. Hyres-

gäster får skattereduktion på basis av underhållsarbete i hyresbostaden. Med underhåll eller ombyggnad avses t.ex. reparation av kök, badrum och andra rum samt bastu- och källarutrymmen inklusive el- och rörarbeten. Även målning och annan renovering på utsidan samt plattbeläggning av gården ingår.

Till underhåll av bostad räknas inte installations- reparations- och underhållsarbeten av maskiner och anläggningar i hemmet. Om installation av hushållsmaskiner t.ex. i samband med renovering av köket utgör en del av en större entreprenad, kan installationen betraktas som del av renoveringsarbetet. Skattereduktion fås inte för nybyggnation, t.ex. utbyggnad av en bostad.

Skattereduktion beviljas inte om den enskilde för samma arbetsprestation fått stöd för vård av närstående, stöd för vård i hemmet eller privat vård av barn från stat, kommun eller annat offentligt organ. Detsamma gäller om arbetsersättningen betalas till andra än privatpersoner eller företag eller allmännyttiga samfund. Sådan ersättning för vård i hemmet som betalas till kommunen ingår inte. En förutsättning är som ovan nämnts att företaget är registrerat i förskottsuppbörsregistret och enligt inkomstskattelagen bedriver näringsverksamhet.

Skattebyrån räknar ut storleken på skattereduktionen. Om beloppet är större än den statliga inkomstskatten, dras den återstående delen av från kommunalskatten, den försäkrades sjukförsäkringspremie och kyrkoskatten enligt förhållandet mellan dessa skatter. Om ett hushåll har betalat lön till en person i anställningsförhållande, skall hushållet lämna uppgifter om de löner som betalats till arbetstagaren och den verkställda förskottsinnehållningen i en årsanmälan. Årsanmälan skall lämnas in till Skattebyrån för hushållets hemkommun genast när anställningsförhållandet har upphört eller senast under januari året efter.

Finland har 5,3 miljoner invånare (vilket motsvarar 58 procent av invånarantalet i Sverige). Antalet personer i Finland som utnyttjar möjligheten till skattereduktion har ökat över tiden samtidigt som gränsen också höjts. År 2005 var det maximala avdraget 1 150 euro. Detta har inför år 2006 höjts till 2 300 euro vilket innebär att man kan förvänta sig en beloppsmässig ökning när statistiken kommer för 2006.

Följande statistik finns tillgänglig för Finland.

<i>År</i>	<i>Antal som fått skattereduktion</i>	<i>Skattereduktion totalt (miljoner euro)</i>	<i>Skattereduktion i snitt per person (euro)</i>
2001	73 756	32,4	447,5
2002	92 121	42,5	474,9
2003	142 836	90,5	628,2
2004	175 364	110,5	622,5
2005	215 835	139,3	636,1

Österrike

I Österrike finns ett system med s.k. tjänstecheckar (Dienstleistungsscheck, DLS) för utbetalning av lön till personer som arbetar i privata

hushåll. I priset ingår avgifter för försäkring och administration. Priset för det utförda arbetet avtalas separat, men måste följa gällande miniminivåer.

Systemet tar sikte på att göra det enkelt och obyråkratiskt att agera legalt både för det hushåll som köper tjänsten och den som utför den. Systemet innefattar också att arbetstagaren är olycksfallsförsäkrad och arbetstagaren kan göra anspråk på pension. Med DLS kan enkla hushållstjänster som utförs i privata hushåll betalas, t.ex. städning, tvätt, diskning, uppvärmning, tillsyn av förskole- och skolbarn, inköp av livsmedel, basvaror, medicin och utförande av enkla trädgårdsarbeten.

Mot bakgrund av de villkor många kvinnor har i denna sektor, anger Arbetsmarknadsministeriet att systemet förbättrar villkoren för dessa kvinnor genom att de, till skillnad från tidigare, omfattas av olycksfallsförsäkring och har möjlighet att tjäna in pensionstid på inkomster under en nivå som tidigare inte gav dessa förmåner. Ingen inkomst- eller löneskatt tas ut om inkomsterna från DLS understiger 10 900 euro per år.

För en check med betalningsvärdet 10 euro betalar hushållet 10,20 euro. De överstigande 2 procenten hålls inne för bidrag till lagstadgad olycksfallsförsäkring (påslag 1,4 procent) och förvaltningskostnader (påslag 0,6 procent). Checkarna finns även i andra valörer och kan köpas i tobaksaffärer och på postkontor eller beställas per telefon från Versicherungsanstalt für Eisenbahnen und Bergbau (VEAB). På checken fyller arbetsgivaren i namn och socialförsäkringsnummer både på sig själv och arbetstagaren liksom datum för när verksamheten utfördes. Första gången måste också en enkel bilaga till försäkringskassan fyllas i. När arbetet är utfört får arbetstagaren checken som lön för utfört arbete. Arbetstagaren måste lämna in checken senast i slutet av månaden efter till VEAB eller den lokala försäkringskassan. Summan på checken överförs direkt till arbetstagaren.

Det finns ingen begränsning i hur många personer en arbetsgivare kan sysselsätta med DLS. Det finns inte heller någon begränsning i hur många arbetsgivare en arbetstagare kan ha inom ramen för DLS. Dock gäller att arbetstagaren från samma arbetsgivare inte får ta emot belopp över en viss gräns (f.n. 456,38 euro per månad). Om gränsen överskrids uppstår ett normalt socialförsäkringspliktigt anställningsförhållande.

Frankrike

I Frankrike har privatpersoner sedan 1994 haft möjlighet att köpa skatte-reducerade hushållstjänster genom Chèque emploi-service (Ces) och Titre emploi-service (Tes). Sedan den 1 februari 2006 har dessa system ersatts med ett system med s.k. tjänstecheck (chèque emploi-service universel, Cesu). Med hjälp av tjänstechecken kan privata hushåll förmånligt och enkelt betala för hushållstjänster. Mottagaren av checken löser in denna och får beloppet insatt på sitt konto. Inom ramen för detta system finns även möjlighet för arbetsgivare att bekosta tjänster för anställda, vilket ger arbetsgivaren en skattefördel.

Checkarna är subventionerade av staten genom att de antingen är befriade, helt eller delvis, från sociala avgifter eller genom att kostnaden för checken är avdragsgill. Den närmare subventionsgraden bestäms bl.a. av

om det är en privatperson som köper checkarna eller om det är ett företag som köper checkarna för att ge tjänsterna som förmån till sina anställda.

Städning i hemmet och barnpassning är de vanligaste förekommande tjänsterna, men Cesu kan också användas för att betala extra skolundervisning med speciallärare i hemmet, trädgårdsarbete och hantverks- och snickeriarbeten av enklare slag. Checkarna kan även användas för att betala barnpassning utanför hemmet som utförs av daghem, dagmammor och förskolor m.m.

Lönen bestäms fritt mellan parterna, men får inte understiga den lagstadgade minimilönen på 8,27 euro per timme, inklusive 10 procent semesterersättning.

Under det första halvåret 2006 omfattade systemet 65 000 nya arbeten och målet är att antalet skall stiga till 130 000 innan årets slut. Det finns i dagsläget inga officiella uppgifter om hur mycket Cesu kostar för staten men prognoser säger att den väntas uppgå till ca 400 miljoner euro år 2006, 480 miljoner euro år 2007 och 510 miljoner euro år 2008.

Syftet med systemet är huvudsakligen att utöka tjänstesektorn, få ner arbetslösheten samt få bukt med en sektor där icke-deklarerade inkomster varit vanliga. Tanken är att alla samhällsklasser skall ha råd att köpa en hushållstjänst. Arbetstagaren skall bli mer tillgänglig på arbetsplatsen genom att vardagslivet förenklas, vilket särskilt avses träffa kvinnor som ofta stannar hemma för att ta hand om barnen.

Belgien

Även i Belgien finns s.k. tjänstecheckar. Alla personer som bor i Belgien kan köpa tjänstecheckar för att köpa hjälp i hemmet. Genom tjänstechecken kan individer köpa hushållstjänster från företag som fått tillstånd att utföra tjänster inom systemet. De tjänster som omfattas är för närvarande städning, tvätt, strykning, sömnad, beredning av måltider samt hjälp med livsmedelsinköp och hjälp med transporter för personer med nedsatt rörlighet.

En tjänstecheck motsvarar 1 timmes hushållstjänst och kostar brukaren 6,70 euro. För majoriteten av användarna är den faktiska kostnaden lägre eftersom betalningen delvis är avdragsgill från användarens taxerade inkomst. Därutöver får företagen som utför tjänsten en statlig subvention på 14,30 euro per timme. Totalt får således företaget 21 euro för att täcka kostnader förenade med 1 timme utförd hushållstjänst.

I jämförelse med det finska systemet omfattar det belgiska en mer begränsad grupp av hushållstjänster och har en högre grad av subventionering. Systemet i Belgien är reglerat dels genom att kundpriset bestäms av staten, dels genom att företagen som utför tjänsterna måste vara godkända att göra det. De viktigaste målen med det belgiska systemet synes vara att skapa nya arbeten, att ge arbetsmöjligheter för personer som har svårt att ta sig in på den reguljära arbetsmarknaden och att skapa incitament att gå från odeklarerade till deklarerade arbeten i sektorer där svartarbete är vanligt förekommande. Systemet avses också förbättra balansen i arbetslivet genom att göra det lättare att "out-sourca" hushållsarbetet.

4.5 Kvinnors och mäns tidsanvändning

Statistiska centralbyrån, SCB, har i en rapport redogjort för kvinnors och mäns tidsanvändning och levnadsförhållanden för åren 1990/91 samt 2000/01 (Rapport 99, SCB 2003). Rapporten visar hur kvinnor och män i genomsnitt fördelar sin tid mellan betalt arbete, hemarbete och fritid. Det framgår av undersökningen att under 2000/01 ägnar män och kvinnor i genomsnitt lika mycket tid till produktiva verksamheter men den stora skillnaden ligger i om det utförda arbetet är avlönat eller inte. En stor del av mäns arbete sker mot betalning medan kvinnors arbete är mer jämnt fördelat på betalt förvärvsarbete och obetalt hemarbete. Kvinnor hemarbetar 29 timmar och 40 minuter per vecka medan männen hemarbetar drygt 21 timmar per vecka, dvs. kvinnor hemarbetar i genomsnitt drygt 8 timmar mer per vecka jämfört med männen. Det är främst kvinnorna som står för vardagsbestyren i omsorgen om de egna barnen medan tiden för lek delas lika. Under småbarnsåren ägnar kvinnor i genomsnitt närmare 6 timmar mer per vecka åt de egna barnen jämfört med männen. Tidsåtgången och fördelningen mellan kvinnor och män minskar dock när barnen nått skolåldern.

Av den jämställdhetspolitiska utredningens betänkande Makt att forma samhället och sitt eget liv (SOU 2005:66) framgår att kvinnor tar ett större ansvar för omsorgen av anhöriga jämfört med männen. Enligt utredningens beräkningar utförs 77 procent av allt omsorgsarbete för äldre och funktionshindrade av kvinnor och 23 procent av män. Enligt utredningen fick dubbelt så många hemmaboende äldre personer över 75 år omsorg av en närstående än som fick omsorg av hemtjänsten. Denna omsorg utfördes till 70 procent av kvinnor.

Antalet hjälptimmar som anhöriga utför har ökat under åren 1994–2000 samtidigt som insatserna från hemtjänsten har minskat. Det är anhöriga kvinnor, främst äldre makar och medelålders döttrar, som ökat sitt obetalda omsorgsarbete om gamla. Insatserna från anhöriga män har inte ökat i motsvarande grad. Minskningen av andelen som får hjälp från hemtjänsten har bland högutbildade äldre åtföljts av en ökning av köpta tjänster på den privata marknaden medan de bland lågutbildade äldre i stället har skett en ökning av anhörigas omsorgsinsatser.

En möjlighet till skattereduktion skulle kunna medföra att den obetalda arbetstiden minskar. Genom att obetald arbetstid ersätts av mer betald arbetstid på marknaden förbättras framför allt kvinnors yrkesposition och ekonomiska självständighet.

4.6 Ekonomiska aspekter på beskattningen av hushållstjänster

Utifrån ekonomiska utgångspunkter är det motiverat att beskatta marknadsproducerade hushållstjänster, motsvarande arbete som utförs i hemmet samt fritid på ett likvärdigt sätt. Då kommer inte skatten att snedvrider hushållens val mellan de olika alternativen. Av olika skäl beskattas emellertid enbart marknadsproducerade hushållstjänster, vilket innebär att skattereglerna inte behandlar hemarbete och marknadsproducerade hushållstjänster på ett neutralt sätt. Skatten på arbete i Sverige är i dag

relativt hög och detta är särskilt tydligt angående hushållstjänster. Skatten påverkar priset på de marknadsbaserade hushållstjänsterna i sådan utsträckning att de allra flesta hushåll väljer att inte köpa tjänsterna utan i stället utför dem själv. Detta har medfört att många yrkesverksamma har svårt att få tiden att räcka till för att kunna kombinera yrkesliv, familjeliv och omsorg om anhöriga på ett tillfredsställande sätt. Olika hushåll löser problemet på olika sätt, en del hushåll går ner i betald arbetstid för att själva utföra tjänsterna. Det är oftast kvinnor som tar det största ansvaret för det obetalda hemarbetet. Andra hushåll köper tjänsterna på den svarta marknaden, eller så utförs inte tjänsterna alls. Det är endast i liten utsträckning som tjänsterna köps på den vita marknaden.

Hushållens beslut om hur mycket som skall tillverkas i hemmet eller köpas på marknaden påverkas först och främst av de specialiseringsvinster som uppkommer när hushållet säljer sitt arbete på marknaden och byter till sig resultatet av andra människors arbete. Specialiseringen leder till högre effektivitet i det samlade resursutnyttjandet. Om hushållet inte skulle vinna något på att byta med andra skulle eget hushållsarbete vara den helt dominerande arbetsformen, dvs. självhushållning. En rad av de varor och tjänster som hushållet köper kan ersätta sådant som hushållet själv kan utföra. Hushållet köper ändå en stor del av varor och tjänster från marknaden på grund av att det har specialiserat sig på annan produktion. Så länge det är billigare för hushållet att köpa än att producera själv kommer en stor del av arbetet vara förlagt till marknaden. I en ekonomi utan skatter och lika lön är det enbart produktiviteten som avgör prisrelationen och bestämmer grunden för byte mellan hushåll. När skatter införs förändras prisrelationen mellan hushållets hemmaproduktion och marknadsproduktionen på grund att hemmaproduktionen inte är beskattad.

Den s.k. skattekillen, dvs. av skatter orsakad differens mellan vad köparen betalar och var säljaren får, är förhållandevis stor när det gäller marknadsproducerade tjänster. Enligt en studie från Konjunkturinstitutet (2005) ligger kvoten $1/(1-\text{Skattekillen})$ i genomsnitt på 2,5 vid ett antagande att hela kostnaden för tjänsten utgörs av arbetskostnad. Vid lika produktivitet i sektorn för hushållstjänster innebär detta att köparen måste ha en timlön i sitt eget yrke som är 2,5 gånger högre jämfört med vad säljaren har för att det skall löna sig att köpa tjänsten. Om både köpare och säljare har samma lön i sina respektive yrken måste marknadsarbetet ha en produktivitet som är 2,5 gånger produktiviteten vid hemarbete. Detta innebär att relativt höga skatter på arbete, dvs. när skattekillen är stor, tenderar att förskjuta den ekonomiska aktiviteten bort från marknadsbaserade hushållstjänster i riktning mot egenproduktion inom hushållen, vilket ger ett ineffektivare resursutnyttjande.

Genom att ha en lägre skatt på marknadsproducerade hushållstjänster ökar hushållens möjligheter att arbeta med det som är relativt sett mest fördelaktigt för hushållen. På så sätt gör både hushållen och samhället specialiseringsvinster och ekonomin effektiviseras. En skattereduktion för hushållstjänster gör det lättare för företaget på den vita marknaden för hushållstjänster att konkurrera med den svarta marknaden. En del av de arbeten som utförs svart kommer att omvandlas till vitt.

Ett ytterligare skäl för reducerad skatt på hushållstjänster är att även korttidsutbildade lättare kan ta sig in på arbetsmarknaden. Den lägre

skatten på hushållstjänster ökar troligen efterfrågan på dessa tjänster, dvs. efterfrågan även på korttidsutbildad arbetskraft kommer att öka. Det är också i denna grupp som arbetslösheten är särskilt stor.

Att hushållen marknadsarbetar i större utsträckning, svartjobb omvandlas till vita jobb och att sysselsättningen ökar bland de grupper med relativt hög arbetslöshet innebär ett förbättrat resursutnyttjande i ekonomin samtidigt som fler grupper i samhället stärker både sin yrkesposition och ekonomiska situation.

5 Överväganden och förslag

5.1 Allmänt om skattelättnader för hushållstjänster

Regeringens bedömning: En skattereduktion bör införas för fysiska personer som har haft utgifter för hushållsarbete.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som har yttrat sig över promemorian tillstyrker eller ställer sig positiva till införandet av en skattereduktion för hushållstjänster. Ett fåtal remissinstanser avstår från att yttra sig eller har inget att erinra mot förslaget. De flesta remissinstanserna har dock lämnat synpunkter på förslagen. *Skatteverket* har inget att erinra mot att en skattereduktion för hushållstjänster införs men har vissa invändningar och synpunkter, bl.a. när det gäller omsorgstjänster. *Länsrätten i Stockholms län* har inget att invända mot utformningen av den nya lagen i stort, men avstyrker förslaget på grund av att vissa centrala begrepp inte är tillräckligt tydliga. *Statskontoret* ställer sig tveksamma till utformningen av förslaget. *Sveriges Kommuner och Landsting* avstyrker förslaget och menar att en skattestimulans för hushållstjänster bör begränsas till personer över 67 år. *TCO* ställer sig principiellt positiv till förslaget men anser att effekterna bör följas upp noga. *Svenska KommunalPensionärernas Förbund* anser att subventionerade hushållstjänster skall begränsas till förmån för äldre personer. *Landsorganisationen i Sverige (LO)* avstyrker förslaget och anser att förslaget medför alltför negativa fördelningseffekter samt att det är fel att bekämpa skattesmitning med att erbjuda skattebefrielse.

Kammarrätten i Göteborg, Almega, FAR SRS, Näringslivets Skattedelegation, Svenskt Näringsliv och *Stockholms Handelskammare* anser att ett system med checkar verkar mer tilltalande och administrativt enklare. *Företagarna* förespråkar ett virtuellt kupongsystem. *SACO och Institutet för tillväxtpolitiska studier* anser att skattekillen i första hand bör sänkas generellt. Om det inte är möjligt menar SACO att förslaget bör vara begränsat i tid samt att det bör utvärderas noggrant såväl statsfinansiellt som samhällsekonomiskt. *HSB Riksförbund* anser att i stället för en skattereduktion bör rabatten ges direkt vid köpet. *Moderatkvinnorna* vill se en annan teknisk lösning och anser att ett system där kunden betalar det faktiska priset vore att föredra. LO menar att förslaget medför att sysselsättningen ökar i sektorn hushållstjänster men minskar i resten av eko-

nomin och att den mer traditionella uppfattningen av vad som anses vara kvinnligt och manligt kommer att cementeras. *Arbetsmarknadsstyrelsen* anser att en skattereduktion skulle underlätta för Arbetsförmedlingen att utföra sitt matchningsuppdrag genom att en växande marknad för hushållstjänster skulle innebära fler tillgängliga jobb för korttidsutbildade. *Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (ITPS)* anser att efterfrågan på hushållstjänster kommer att stiga, men att sysselsättningseffekterna blir begränsade. *Konjunkturinstitutet* anser att förslaget kan leda till att produktionen av hushållstjänster omfördelas från den svarta till den vita sektorn, men att det finns en risk för att resurser flyttas över från verksamheter i den i övriga icke-subventionerade delen av den vita ekonomin till den subventionerade sektorn för hushållstjänster. *JämO* utesluter inte att förslaget kan bli ett steg mot regeringens delmål för jämställdheten, men anser att förslaget inte är tillräckligt belyst ur jämställdhetssynpunkt för att kunna ta ställning. *Konkurrensverket* bedömer att förslaget kommer att leda till en ökad efterfrågan på hushållstjänster och därmed en högre sysselsättning och lägre arbetslöshet inom dessa sektorer. ITPS anser att förslaget troligtvis kommer att få en positiv effekt på avsedd sektor. *Näringslivets Regelnämnd* bedömer att förslaget leder till en utveckling av det svenska småföretagandet. *Sydsvenska Industri- och Handelskammaren* anser att förslaget gynnar företagande och sysselsättning. *Almega*, *Hemfrid AB* och *HomeMaid Hemservice AB* anser att förslaget bör kompletteras med lättnader även för företagen som tillhandahåller tjänsterna. De anser vidare att skattereduktionen under vissa omständigheter bör kunna erbjudas juridiska personer som köper hushållstjänster, exempelvis för att tillhandahålla åt sina anställda som löneförmån. Även *TCO* och *Sveriges Advokatsamfund* anser att de företag som erbjuder hushållstjänster som anställningsförmån skall få ta del av skattelättnaden. Även *Näringslivets Regelnämnd* anser att rena företagsavtal bör övervägas och att förslaget bör kompletteras med lättnader för företagsköp. *Sveriges Byggindustrier*, *Målaremästarna*, *Elektriska Installatörsorganisationen*, *Glasbranschföreningen* och *VVS Installatörerna* anser att även ROT-arbeten skall omfattas av förslaget.

Skälen för regeringens bedömning: Som närmare utvecklats i avsnitt 4.6 medför de relativt sett höga skatterna på arbete att många hushållstjänster är förhållandevis dyra. Höga skatteklara leder till att många tjänster utförs av hushållet självt eller genom köp på den svarta marknaden vilket ger samhällsekonomiska välfärdsförluster i form av minskad total produktion. Hushållets möjligheter att delta i marknadsarbete begränsas.

Det finns också en hög potential för nya arbetstillfällen när det gäller tillhandahållande av hushållstjänster. Exempelvis har *Konjunkturinstitutet* i en rapport från 2005 (Specialstudie nr 7, 2005) analyserat de samhällsekonomiska effekterna av en skattelättnad för hushållstjänster. Analysen visar att sysselsättningen skulle öka och att svart arbete delvis skulle ersättas med vitt arbete om en skattelättnad för hushållstjänster införs. Hushåll som köper mer hushållstjänster skulle öka sitt arbetsutbud, vilket leder till motsvarande högre sysselsättning. Vid en skattereduktion på 50 procent av arbetskostnaden för hushållstjänster beräknas, enligt *Konjunkturinstitutet*, sysselsättningen kunna öka motsvarande mellan 3 000 och 19 000 personer beroende på vilka antaganden som

görs. Erfarenheter från skattelättnader för hushållstjänster i andra länder visar också att sysselsättningen i sektorn ökat.

Sverige har ett behov av fler arbetade timmar i ekonomin. Med tanke på de demografiska spänningar som kommer att uppstå de närmaste decennierna har åtgärder som kan leda till ett ökat utbud av arbetskraft stor betydelse.

Genom en skattereduktion för hushållstjänster skapas en ny sektor för företagande och villkoren för tjänstesektorn förbättras. I dag är den vita marknaden för hushållstjänster mycket liten, vilket hämmar framväxten av företag inom den sektorn.

Marknadsproducerade hushållstjänster är ofta något som efterfrågas för att individen skall kunna marknadsarbeta i större utsträckning, inte för att kunna ha mer fritid. En relevant jämförelse är barntillsyn. Förskola efterfrågas exempelvis för att individen i första hand skall kunna arbeta, inte för att individen skall kunna ha mer fritid. Förskola är en tjänst som i dag subventioneras via skattemedel.

Genom en lägre skatt på marknadsproducerade hushållstjänster ökar individens möjligheter att arbeta med det individen är bäst på. På så sätt gör både individen och samhället specialiseringsvinster och resursutnyttjandet i ekonomin förbättras. En reducerad skatt på hushållstjänster skulle öka arbetsutbudet. I stället för att utföra hemarbetet själv köper individen tjänsten och använder den frigjorda tiden till att öka antalet arbetade timmar på marknaden.

Regeringen anser vidare att såväl kvinnor som män skall kunna förena familjeliv med ett deltagande i arbetslivet. Förutsättningarna för att åstadkomma lika villkor för detta blir bättre om möjligheterna att köpa tjänster som underlättar vardagen förbättras genom sänkt skatt på hushållstjänster.

Som framgår av avsnitt 4.5 är det kvinnor som utför den övervägande delen av allt hushållsarbete. Om kvinnor ges bättre möjlighet att omfördela sin tid från hemarbete till marknadsarbete ökar deras möjlighet att få högre inkomster och att delta i arbetslivet på lika villkor. Även de som utför tjänsterna förbättrar sina inkomster i exempelvis de fall de går till arbete från arbetslöshet. Erfarenheter från andra länder som infört lägre beskattning på marknadsbaserade hushållstjänster visar att det till stor del är kvinnor som utför dessa tjänster. I Finland har man även kunnat konstatera att lönerna för de personer som utför tjänsterna har ökat i takt med att allt fler personer utnyttjat skattelättnaden.

Framväxten av nya företag möjliggör att fler korttidsutbildade lättare kan ta sig in på arbetsmarknaden. Den lägre skatten på hushållstjänster ökar sannolikt efterfrågan på dessa tjänster, dvs. efterfrågan på arbetskraft kommer att öka. De som främst kommer att utföra dessa tjänster är troligen korttidsutbildade. Det är också i denna grupp som arbetslösheten är stor.

En skattereduktion för hushållstjänster gör det lättare för den vita marknaden för hushållstjänster att konkurrera med den motsvarande svarta marknaden. En del av svartarbetena kommer därför att kunna ersättas med vita arbeten.

En av regeringens viktigaste ambitioner är att öka arbetsutbudet. Om de tjänster som utförs som hemarbete av hushållen eller som svart arbete

kan omvandlas till vitt marknadsarbete skulle det ha positiva effekter för såväl sysselsättningen som tillväxten i landet.

Mot denna bakgrund anser regeringen att det bör införas en skattereduktion avseende fysiska personers köp av hushållstjänster. Majoriteten av remissinstanserna ställer sig också positiva till ett införande av skattelättnader för hushållstjänster. Till skillnad från vad någon remissinstans anför så anser inte regeringen att det finns någon anledning att göra skattereduktionen tidsbegränsad.

Flera remissinstanser hävdar att en skattereduktion kan komma att upplevas som onödigt krångligt både för Skatteverket och för de enskilda och att det därför vore önskvärt med ett enklare system, exempelvis med checkar eller liknade, vilket förekommer i andra länder.

Erfarenheterna från skattereduktionen för byggnadsarbeten har emellertid i dessa avseenden varit goda. Fastighetsägarna och de företag som utförde byggnadsarbetena har inte upplevt administrationen kring ansökningsförfarandet som särskilt krångligt. För Skatteverkets del finns många års erfarenhet av hanteringen. Genom att nytta kan dras från erfarenheterna med skattereduktionen för byggnadsarbeten kan det antas att den nya skattereduktionen för hushållstjänster kan införas utan några större inkörningsproblem. Då regeringen anser att det är angeläget att ett system för skattelättnader för hushållstjänster kan träda i kraft inom kort finns därför starka skäl för att utforma den nu föreslagna skattelättnaden med den tidigare skattereduktionen för byggnadsarbeten som förebild.

Att komplettera skattereduktionen med lättnader även för de företag som tillhandahåller tjänsterna skulle, bl.a. mot bakgrund av EU:s statsstödsregler, vara mycket komplicerat och kräva sådant grundläggande analysarbete som inte är möjligt att genomföra inom ramen för denna lagrådsremiss.

Några remissinstanser anser vidare att skattereduktionen skall gälla även för de företag som erbjuder hushållstjänster som löneförmån. Regeringen instämmer i att ett inkluderande av dessa tjänster skulle ge skattereduktionen ett än större genomslag. Systemen för tillhandahållande av hushållstjänster varierar dock från företag till företag. Exempelvis erbjuds tjänsterna i vissa fall som en ren löneförmån, med eller utan bruttolöneavdrag, medan det i andra fall kan vara fråga om köp av tjänsterna till rabatterade priser. Ett system med skattereduktion eller andra skattelättnader om företag köper hushållstjänster för att tillhandahålla dem som förmån till sina anställda riskerar att bli tekniskt komplicerat och skulle därför kräva ett sådant omfattande analysarbete som inte är möjligt att genomföra inom ramen för denna lagrådsremiss. Regeringen avser dock att skyndsamt utreda möjligheten till att ge motsvarande skattelättnad även i de fall tjänsterna utgår i form av löneförmån.

I likhet med vad några remissinstanser påpekar anser regeringen även att det finns anledning att löpande följa upp och utvärdera den nu aktuella skattereduktionen. Systemet bör vara utformat så att det är så enkelt som möjligt för de enskilda hushållen att hantera. En utredning behöver därför tillsättas för att undersöka möjligheterna till att hitta ett enklare system. Därvid bör bl.a. erfarenheterna från systemen i andra länder tas i beaktande i syfte att möjliggöra att subventionen ges direkt vid köpet av tjänsterna.

Flera remissinstanser anser att även ROT-arbeten bör omfattas av skattereduktionen. Remissinstanserna hänvisar framför allt till att det i likhet med vad som gäller för hushållstjänsterna finns problem med svart arbete i ROT-sektorn och att tidigare erfarenheter av skattereduktionen för byggnadsarbeten visat på positiva effekter för såväl sysselsättningen som att omvandla svart arbete till vitt. Regeringen delar remissinstansernas uppfattning att det finns skäl för att även inkludera utgifter för ROT-arbeten i underlaget för skattereduktion. Mot bakgrund av den för närvarande konjunkturmässigt starka marknaden för byggnadsarbeten samt av budgetmässiga skäl gör emellertid regeringen bedömningen att det i nuläget inte är lämpligt att inkludera ROT-arbeten i förslaget.

5.2 Skattereduktion för hushållsarbete

Regeringens förslag: En skattereduktion införs för fysiska personer som har haft utgifter för hushållsarbete. Skattereduktionen ges med 50 procent av arbetskostnaden, dock högst med 50 000 kronor för ett beskattningsår. Om arbetskostnaden understiger 1 000 kronor ges inte skattereduktion. Skattereduktion tillgodoräknas bara personer som under beskattningsåret har fyllt lägst 18 år.

Det hushållsarbete som omfattas av skattereduktionen kan avse städarbete eller annat rengöringsarbete, vård av kläder och hemtextilier och matlagning. Hushållsarbetet kan även avse omsorg, tillsyn och liknande personlig hjälp. Även snöskottning och återkommande enkla trädgårdsskötsel av tomt eller trädgård i form av häck- och gräsklippning, krattning och ogrärensning kan omfattas. Hushållsarbetet skall vara utfört i eller i nära anslutning till bostaden.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. Promemorians förslag innebar dock att hushållsarbetet även kunde avse tvätt vid tvättinrättning samt att arbetet endast fick utföras i eller i nära anslutning till den permanenta bostaden. Promemorians förslag innebar vidare att underlaget för skattereduktion skulle uppgå till minst 500 kronor.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som har yttrat sig i frågan tillstyrker eller ställer sig positiva till förslaget. Ett fåtal remissinstanser har inget att erinra mot förslaget. Flera remissinstanser påpekar att definitionen av vilket hushållsarbete som skall berättiga till skattereduktion behöver förtydligas för att undvika gränsdragningsvårigheter. Många remissinstanser anser även att definitionen av vad som avses med hushållsarbete skall utvidgas. *Skatteverket*, *FöretagarFörbundet*, *Sveriges Advokatsamfund* samt *Näringslivets Skattedelegation*, i vars yttrande *Svenskt Näringsliv* och *Stockholms Handelskammare* instämmer, anser att möjligheten till skattereduktion skall utsträckas även till arbete som utförs i personens privatbostad oavsett om denna är permanentbostad, annan bostad eller fritidsbostad. Skatteverket avstyrker att tvätt vid tvättinrättning skall omfattas. *Konkurrensverket* anser att tvätt vid tvättinrättning innebär ett avsteg från övriga tjänster som ingår i förslaget. *Statskontoret*, *Konjunkturinstitutet* samt *Landsorganisationen i Sverige (LO)* anser att nivån på skattereduktionen är för hög. *HSB Riks-*

förbund anser att nivån bör höjas till 60 procent. *Sveriges Byggindustrier, Målaremästarna, Elektriska Installatörsorganisationen, Glasbranschföreningen* och *VVS Installatörerna* anser att taket för skattereduktionen bör höjas till 100 000 kronor per person. *Kammarrätten i Göteborg* anser att det lägsta underlaget för skattereduktion bör höjas åtminstone till 1 000 kronor. *FAR SRS* anser att skattereduktion inte skall komma i fråga om det sammanlagda beloppet under ett beskattningsår understiger 2 000 kronor. Även Skatteverket anser att det lägsta belopp som skall berättiga till skattereduktion bör höjas till 2 000 kronor. *Almega* anser att hemtjänster som erbjuds av kommuner till marknadspris inte bör omfattas av skattereduktionen.

Skälen för regeringens förslag

Rätt till skattereduktion

Mot bakgrund av de skäl som redogjorts för i avsnitt 5.1 föreslår regeringen att en skattereduktion införs för fysiska personer som har haft utgifter för vissa särskilt angivna hushållsarbeten. Eftersom syftet bl.a. är att öka antalet arbetade timmar på arbetsmarknaden bör skattereduktion inte ges till hemmaboende barn. En åldersgräns om 18 år bör därför införas för att individen skall kunna tillgodoräkna sig skattereduktionen.

Skattereduktionens storlek

Frågan är vilken subventionsgrad som bör väljas för skattereduktionen. I budgetpropositionen för år 2007 (prop. 2006/07:1) angavs att skattereduktionen skulle uppgå till 50 procent av arbetskostnaden, dock maximalt till 50 000 kronor per person och år.

För att skattereduktionen för hushållstjänster skall ha avsedd effekt på den motsvarande svarta marknaden bör inte det reducerade vita priset på tjänsten avvika i alltför stor utsträckning från det svarta priset. Skatteverket har försökt uppskatta priset på svarta hushållstjänster. Det genomsnittliga priset är ca 140 kronor/timme men priset varierar beroende på vad det är för tjänst som utförs.

Det vita priset för hushållstjänster varierar men ligger vanligtvis kring 250–350 kronor/timme. En skattereduktion motsvarande 50 procent av arbetskostnaden skulle medföra att köparen av tjänsten skulle möta ett pris som ligger relativt nära det svarta priset. Det är troligt att människor i allmänhet föredrar att köpa tjänster vitt framför svart, varför vita tjänster kan tänkas konkurrera med svarta även om det vita priset ligger något högre. Förklaringen till detta är dels att människor i allmänhet vill vara ärliga, dels att vita köp ger en högre trygghet bland annat i form av att verksamheten är bättre organiserad och att eventuella skador eller olycksfall täcks av försäkringar m.m. En förutsättning är dock att det blir enkelt att köpa tjänsterna vitt.

Regeringen anser att det är av stor betydelse att så många som möjligt skall ha möjlighet att ta del av skattereduktionen. För att även personer med lägre inkomster skall kunna köpa hushållstjänster bör därför subventionen vara förhållandevis stor. Mot denna bakgrund föreslår rege-

ringen att skattereduktionen skall, såsom aviserats i budgetpropositionen för år 2007, ges med 50 procent av underlaget.

Skattereduktionen bör dock, enligt regeringens bedömning, begränsas och ges upp till ett visst maximalt belopp. I promemorian föreslogs att den maximala skattereduktionen skulle uppgå till 50 000 kronor. Några remissinstanser har anfört att denna gräns är alltför hög och därför bör sänkas.

Till skillnad från skattereduktionen för byggnadsarbeten, som till sin natur stimulerar enskilda begränsade åtgärder, är när det gäller hushållstjänster fråga om ständigt återkommande arbete som behöver utföras med en viss regelbundenhet. Det kan antas att skattereduktionen får störst effekt om tjänsterna köps in mer regelmässigt i stället för vid enstaka tillfällen. Om de enskilda ges möjlighet att anpassa sin vardag efter en varaktig tillgång till hjälp med hushållsarbetet är sannolikheten större att de exempelvis ökar sitt marknadsarbete till skillnad från om en tjänst köps in vid ett enstaka tillfälle. Om taket för skattereduktionen blir för lågt riskerar det att i viss mån motverka att löpande avtal träffas. Vid ett beräknat marknadspris på ca 300 kronor i timmen medför en övre gräns på 50 000 kronor att ett hushåll med två vuxna personer kan köpa ca 12 timmar hushållstjänster i veckan vid ett maximalt utnyttjande av skattereduktionen. Regeringen gör mot denna bakgrund bedömningen att en skattereduktion om maximalt 50 000 kronor per person under ett och samma beskattningsår är en rimlig nivå.

Frågan är vidare om även en lägsta beloppsgräns bör införas. För detta talar att mindre belopp kan innebära en förhållandevis hög administrationskostnad för såväl enskilda som för Skatteverket. I promemorian föreslogs en lägsta beloppsgräns om 500 kronor. Flera remissinstanser har anfört att beloppet bör höjas. Regeringen delar denna bedömning och föreslår att det lägsta beloppet för skattereduktion skall sättas till 1 000 kronor, dvs. har den enskilde haft utgifter för hushållsarbete med mindre än 1 000 kronor under ett beskattningsår ges inte någon skattereduktion.

Som angetts i avsnitt 5.1 finns det dock anledning att löpande följa upp den nu aktuella skattereduktionen för att på sikt kunna utforma ett så enkelt och effektivt system som möjligt. I samband med detta torde finnas anledning att även utvärdera subventionsgraden och nivån för skattereduktionen.

Utgångspunkter för gränsdragningen

En utgångspunkt för att utgifterna skall berättiga till reduktion bör vara att det arbete som utförts uppfyller vissa grundläggande kriterier. Som framgår i avsnitt 5.1 är syftet med skattereduktionen att öka arbetsutbudet och därigenom stimulera sysselsättningen och tillväxten genom att omvandla sådant arbete som utförs av hushållen själva eller som utförs svart till vitt marknadsarbete. Skattereduktionen bör således omfatta sådant hushållsarbete där det kan antas att den skattskyldige vid en valmöjlighet sannolikt skulle prioritera att arbeta mer. Eftersom avsikten är dels att ersätta arbete som hushållen i dag till stor del själva utför, dels att fler korttidsutbildade skall komma in på arbetsmarknaden, bör det vara fråga om enklare arbete som inte kräver någon särskild utbildning utan kan

utföras efter en kortare instruktionstid. Det bör vidare vara fråga om sådant arbete som i dag till stor del utförs svart.

För att underlätta gränsdragningen bör arbetet huvudsakligen utföras i eller i nära anslutning till bostaden. Frågan är emellertid om rätten till skattereduktion bör begränsas till den bostad där den skatteskyldige rätteligen skall vara folkbokförd. I promemorian föreslogs att en förutsättning för skattereduktion är att arbetet skall utföras i eller i anslutning till en persons permanenta bostad. *Skatteverket* anser att möjligheten till skattereduktion av förenklings- och kontrollskäl skall utsträckas även till arbete som utförs i personens privatbostad oavsett om denna är permanentbostad, annan bostad eller fritidsbostad. Skatteverket menar att detta är särskilt angeläget när det gäller omsorgstjänsterna då det många gånger kommer att vara svårt att fördela vad som är utfört i nära anslutning till bostaden.

Det är inte ovanligt att skattskyldiga under en del av året bosätter sig i sin fritidsbostad, exempelvis i en sommarstuga, och därifrån pendlar till sitt arbete. Det förekommer även att personer har så kallad dubbel bostättning. För exempelvis funktionshindrade och äldre som är i behov av tillsyn eller annan omsorg är det en kraftig begränsning om skattereduktion endast skall ges för det arbete som utförs i den permanenta bostaden. I likhet med vad några remissinstanser anför, anser regeringen därför att skattereduktion även bör fås för arbete som utförs i eller i nära anslutning till annan bostad än den skattskyldiges permanentbostad.

Med annan bostad avses därvid såväl den andra bostaden vid dubbelt boende som sådan fritidsbostad som den skattskyldige äger eller hyr. Mot bakgrund av syftet att öka arbetsutbudet anser regeringen emellertid att fråga bör vara om ett boende som inte endast är av helt tillfällig natur. Som exempel på detta kan nämnas boende på hotell och pensionat. Till skillnad från en egen fritidsbostad som den skattskyldige hyr eller äger, är hotellvistelser normalt sett avsedda för att tillgodose tillfälliga behov av kortare boende vid enskilda tillfällen. Vistelserna understiger för det mesta en vecka och varar ofta bara någon eller några dagar. För att undvika gränsdragningsproblem föreslår regeringen därför att arbete som utförs i eller i nära anslutning till ett hotell eller ett pensionat, inte skall ingå i underlaget.

Hushållsarbete

Till de tjänster som, enligt regeringens uppfattning, bör omfattas av en skattereduktion hör i första hand vad som skulle kunna benämnas hushållsarbetets kärnområden. Till sådana arbeten kan hänföras städning eller annat rengöringsarbete, diskning, fönsterputsning och matlagning som utförs i hemmet. I städning ingår sådant arbete som dammsugning, dammtorkning, skurarbete som behöver utföras med jämna mellanrum. För att undvika gränsdragningsproblem bör i städning även ingå städning av skåp, lådor och garderober m.m. samt flyttstädning. Även flytt av möbler inom bostaden i anslutning till städningen ingår. Hushållsarbetet kan även avse klädvård i form av tvättning, strykning, lagning, uppläggning och liknande samt skoputs. I rengöringsarbetet ingår även uppsättning av gardiner och gardinstänger samt byte av glödlampor. Däremot omfattas inte snickeriarbeten, omklädning av möbler, montering av

möbler eller liknande. Arbetet skall vara utfört i bostaden. Sådant tvättarbete som utförs i en tvättstuga eller liknande som disponeras gemensamt med andra, exempelvis vid boende i flerfamiljshus, har sådant samband med hushållet och bör därför anses vara utfört i bostaden.

Matlagning är en hushållssyssla som tar mycket tid och som till övervägande del utförs av kvinnor. Regeringen anser därför att även matlagning bör ingå i underlaget för skattereduktion. Även matlagning som sker utomhus omfattas om denna utförs i nära anslutning till bostaden, exempelvis genom grillning i trädgården. Däremot ingår inte avhämtning av mat eller catering då detta arbete inte utförs i eller i nära anslutning till bostaden.

När det gäller tjänsterna som omfattas av skattereduktionen enligt vad som nämns ovan är det fråga om normalt och sedvanligt hushållsarbete som inte kräver någon specialistutbildning. Det är vidare arbete som är vanligt i den svarta sektorn och som det kan antas att många gärna byter ut mot ett ökat marknadsarbete. Sådana tjänster bör därför ingå i underlaget för skattereduktionen.

Även enklare former av trädgårdsarbete som utförs på en tomt eller i en trädgård som hör till bostaden bör omfattas av skattereduktionen. Detta är arbeten som i dag i hög utsträckning utförs svart eller av hushållen själva. Trädgårdsarbete är dock i förhållandevis stor utsträckning något som utförs av eget intresse och är en form av fritidsaktivitet. Det kan därför antas att en möjlighet att få skattereduktion för utgifter för alla former av trädgårdsarbete sannolikt inte skulle medföra någon nämnvärd ökning av arbetsutbudet. En förutsättning för skattereduktion bör därför vara att det arbete som omfattas av skattereduktion avser normalt återkommande arbete av löpande karaktär som utförs i syfte att hålla tomten eller trädgården i acceptabelt skick och som inte kräver några specialistkunskaper. Regeringen anser därför att det trädgårdsarbete som skall omfattas skall vara gräsklippning, krattning, häckklippning och ogrärensning. Därigenom omfattas således inte planteringsarbeten, trädbeskäring, trädfallning eller anläggningsarbeten som utförs på tomten. Inte heller transport av avfall eller tömning av avloppsbrunn omfattas. Dock bör snöröjning som utförs i anslutning till bostaden, enligt regeringens uppfattning, omfattas av skattereduktionen. Arbetet kan avse t.ex. snöskottning av en gårdsplan eller en uppfartsväg som är belägen i närheten av bostaden. En förutsättning är att arbetena utförs i nära anslutning till bostaden. Arbeten utförda på exempelvis grannens fastighet eller på allmänningar och samfälld mark omfattas således inte.

I promemorian föreslogs att också tvätt vid tvättinrättning bör ingå i sådant arbete som omfattas av en skattereduktion. I detta föreslogs även kemtvätt ingå. *Skatteverket* avstyrker förslaget att tvätt vid tvättinrättning skall omfattas. Verket menar att denna tvätt oftast avser sådan tvätt som inte kan utföras i hemmet. *Konkurrensverket* anser att tvätt vid tvättinrättning avviker från övriga tjänster som omfattas av förslaget och att de därför inte bör ingå. *Tvätteriförbundet* tillstyrker förslaget och påpekar att mer tvätt genom förslaget kommer att tas om hand på ett miljömässigt riktigt sätt.

Till skillnad från övrigt hushållsarbete som omfattas av skattereduktionen utförs tvätt vid tvättinrättning inte i nära anslutning till bostaden. Den tvätt som utförs vid tvättinrättningar avser vidare huvudsakligen

mattvätt, kemtvätt och annan tvätt som i dag inte utförs i bostaden. Det är således inte fråga om sådant arbete som hushållen i dag utför själva och det skulle därför sannolikt inte nämnvärt öka arbetsutbudet bland de som köper sådana tvätteritjänster. Mot denna bakgrund anser regeringen, i likhet med vad Skatteverket och Konkurrensverket anför, att skattereduktion inte skall fås för kostnader för tvätt vid tvättinrättning. Däremot kan det finnas anledning att överväga om tjänsterna i fråga kan bli aktuella i det aviserade förslaget om sänkta socialavgifter inom vissa tjänstesektorer.

I promemorian föreslogs att även omsorg, tillsyn och annat hjälparbete av personlig art som behövs på grund av en persons funktionshinder, ålder eller sjukdom bör omfattas av skattereduktionen. *Skatteverket* anser att systemet med skattereduktion inte skall omfatta dessa tjänster mot bakgrund av bl.a. de gränsdragningsproblem som eventuellt kommer att uppkomma. Skattereduktionen bör i stället enligt verkets uppfattning begränsas till en kärna av hushållstjänster som är lätt definierade. Även en del andra remissinstanser pekar på de gränsdragningsproblem som kan finnas.

Regeringen instämmer i att det finns vissa svårigheter att entydigt ange vilken typ av tjänster som skall anses utgöra omsorg, tillsyn eller annat hjälparbete. Samtidigt är omsorgen av bl.a. hemmaboende barn och av äldre föräldrar något som tar mycket tid och kraft för den person som ansvarar för den. Eftersom det handlar om enskilda individer som är i behov av omsorgen är det ett arbete som inte kan prioriteras bort till förmån för arbete på marknaden på samma sätt som exempelvis städning eller fönsterputsning. Den så kallade anhörigvården har under de senaste åren ökat, framför allt bland personer med lägre inkomster. Detta arbete utförs främst av kvinnor. Det är inte ovanligt att kvinnor som en följd av detta ansvar exempelvis tvingas att deltidsarbeta eller leva under stark stress. Om dessa tjänster i stället kan köpas av hushållet skulle det underlätta vardagen för många, framför allt för dubbelarbetande kvinnor.

Mot denna bakgrund anser regeringen att dessa tjänster, trots den risk för gränsdragningsproblem som finns, skall omfattas av skattereduktionen. Några remissinstanser anser att det bör definieras vad som avses med äldre, funktionshindrade och personer med varaktig sjukdom. Regeringen delar remissinstansernas bedömning om att det många gånger kan vara svårt att avgöra i vilka fall en person exempelvis skall anses vara varaktigt sjuk. Mot bakgrund av att tjänsterna avser personlig hjälp i en enskild individs vardag gör regeringen emellertid bedömningen att detta till stor del kommer att vara självreglerande. Det får antas att i de fall ett behov av tjänsterna inte föreligger så kommer inte heller den skattskyldige vara beredd att betala för dem, även om 50 procent av arbetskostnaden återfås genom skattereduktionen. Regeringen anser därför inte att det är nödvändigt att ställa upp några särskilda krav på dem för vars räkning arbetet skall utföras. Någon sådan definition bedöms därför inte vara nödvändig och något förslag lämnas således inte i detta avseende.

Ett exempel på vad som omfattas av omsorg och tillsyn är barnpassning. Enligt Skatteverkets undersökningar är detta något som i dag utförs svart i väldigt stor utsträckning. Det är många, särskilt småbarnsföräldrar, som tvingas stressa mellan arbete och förskola för att hinna hämta

barnen i tid och många anser att barnen spenderar för lång tid på exempelvis dagis. En möjlighet att köpa tjänster i dessa avseenden skulle underlätta för många när det gäller att få vardagspusslet att gå ihop och skulle möjliggöra för många fler att kombinera marknadsarbete med ansvar för hem och familj. Detta gäller särskilt de kvinnor som i dag ofrivilligt avstår från att arbeta heltid för att i stället ta hand om barnen i familjen. Regeringen anser därför att även tjänster som avser barnpassning skall ingå i skattereduktionen.

I barnpassningen ingår, utöver barnpassning i hemmet, även lämning och hämtning av barn till och från förskola, daghem, fritidshem eller motsvarande samt lämning och hämtning av barn till och från fritidsaktiviteter. Dessa aktiviteter har, enligt regeringens uppfattning, sådant nära samband med vardagslivet och med den barnpassning som utförs i hemmet att de också bör inkluderas. Detsamma gäller i de fall en barnvakt hjälper barnet med läxor eller annat skolarbete. Däremot bör anlitande av en privatlärare eller liknande för barnets räkning inte omfattas. I detta fall är det fråga om sådant arbete som kräver specialistkunskaper och som normalt sett inte utförs av hushållen själva. Det får vidare antas att det är vanligast att sådant arbete utförs på den vita marknaden.

Exempel på hjälparbete av personlig art är hjälp med skötsel av den personliga hygien, på- och avklädning, matning samt liknande personliga bestyr. Omsorg, tillsyn och hjälparbete skall normalt utföras i personens bostad men kan även omfatta utevistelse, t.ex. vid dagliga promenader och enklare ärenden under förutsättning att tjänsterna är utförda i nära anslutning till personens bostad.

Skattereduktion bör dock, enligt regeringens uppfattning, inte omfatta sådant omsorgs- och vårdarbete som innebär hälso- och sjukvård och som utförs av någon som har legitimation för yrke inom hälso- och sjukvården, t.ex. läkare, sjukgymnast eller sjuksköterska m.m. För att utföra sådant arbete krävs ofta en högre utbildning eller särskilda specialistkunskaper. Arbetet kräver vidare många gånger tillgång till avancerad utrustning och teknik som vanligtvis inte är tillgänglig för vanliga hushåll. Inte heller utgifter för skönhetsvård i form av frisörtjänster, manikyr, pedikyr, massage, ansiktsbehandling eller liknande bör omfattas.

Eftersom hjälparbetet skall avse insatser som berör en viss individ omfattas inte heller sådan hjälp som avser teknisk utrustning eller annan utrustning i hemmet. Som exempel kan nämnas IT-support, TV-installation, reparation av hushållsmaskiner, montering av möbler och liknande.

Kommunerna, landstingen och staten har i dag vissa skyldigheter gentemot medborgarna bl.a. när det gäller hälso- och sjukvård, äldreomsorg, och annan omsorg. Dessa skyldigheter är reglerade i lag och påverkas därför inte av möjligheten att få skattereduktion. Den typen av verksamhet är vidare finansierad genom skattemedel och därigenom många gånger starkt subventionerad av staten eller kommunerna. Regeringen anser därför att skattereduktionen inte skall omfatta utgifter för kommunal äldreomsorg, annan omsorg eller andra åtgärder för vilka stöd eller bidrag från kommun, landsting eller stat beviljats. Städ- och hemtjänster eller andra tjänster som erbjuds till subventionerade priser genom kommunernas försorg eller motsvarande skall således inte heller omfattas. Inte heller skall skattereduktion kunna ges för annan omsorg eller vård som stat eller kommun ansvarar för eller där bidrag, t.ex. i form av assi-

stansersättning, kan utgå. Möjligheten till skattereduktion för hushållsarbete påverkar inte heller kommunens skyldigheter att pröva ansökan om bistånd enligt socialtjänstlagen (2001:453), SoL. Anser kommunen att insatsen inte ingår i biståndsbegreppet skall ett formellt avslagsbeslut fattas.

Möjligheten att erhålla skattereduktion kan inte heller åberopas av en kommun som ursäkt för att inte tillhandahålla en tjänst eller för att dra ner på omfattningen av tjänsterna.

I dag har enskilda personer som ansetts berättigade enligt SoL, möjlighet att få omsorgstjänster utförda i hemmet. Detta kan avse t.ex. städning, tvättning av kläder och personlig hjälp. Förslaget innebär bättre möjligheter för dessa personer att komplettera med ytterligare hushållstjänster som de önskar få men som kommunen inte kan bevilja enligt SoL. Dessa kompletterande tjänster kommer huvudsakligen utföras av privata företag, men kan även utföras av kommunala företag i den mån detta är förenligt med kompetensreglerna enligt kommunallagen (1991:900) och det inte finns privata företag som kan erbjuda den efterfrågade tjänsten. För privata företag finns naturligtvis inte denna begränsning.

Skattereduktion fås inte om försäkringsersättning som avser att täcka kostnaderna erhållits. Annat bidrag eller stöd som den enskilde fått och som inte avser att täcka kostnader för hushållstjänster, exempelvis bostadsbidrag, stipendier för andra ändamål och liknande, begränsar självfallet emellertid inte möjligheten till skattereduktion.

5.3 Villkor och underlag för skattereduktion

Regeringens förslag: Skattereduktion skall ges bara om vissa förutsättningar är uppfyllda. Det utförda arbetet skall vara hänförligt till sökandens eller dennes förälders hushåll. Vidare skall säljaren av tjänsten inneha F-skattsedel när avtalet om arbetet träffades eller när ersättningen betalades ut. Arbetet får inte utföras av en närstående eller av ett företag i vilket sökanden eller närstående till denne, direkt eller indirekt, genom en ägarandel eller på annat sätt har ett väsentligt inflytande.

Underlag för skattereduktionen skall vara utgifter för hushållsarbete som betalats under beskattningsåret. I underlaget räknas inte in utgifter för material och utrustning.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorian föreslogs dock att arbetena skulle vara utförda under beskattningsåret och betalade senast vid ansökningstillfället. I promemorian föreslogs vidare att arbetet inte fick utföras av en närstående eller av ett företag som, direkt eller indirekt, ägs av sökanden eller närstående till denne.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som har yttrat sig i frågan tillstyrker eller ställer sig positiva till förslaget. Ett fåtal remissinstanser har inget att erinra mot förslaget. *Sveriges Advokatsamfund* anser att arbeten utförda i förälders hushåll inte skall ingå. *Länsrätten i Västernorrlands län* och *Företagarna* anser att skattereduktion skall fås även för arbete som utförs i eller i nära anslutning till ett barns bostad.

Sydsvenska Industri- och Handelskammaren anser att skattereduktion skall fås även för arbete som utförs hos barnbarn och närstående släktingar. *Skatteverket* menar att det bör övervägas om ersättningar till personer med A-skatt skall ingå i underlaget för skattereduktion i det fall utgifter för tjänster som avser omsorg, tillsyn och annan hjälp skall omfattas. Även *Näringslivets Skattedelegation* i vars yttrande *Svenskt Näringsliv* och *Stockholms Handelskammare* instämmer samt *Företagarna* anser att ersättningar till personer med A-skatt skall ingå. *FAR SRS* anser att ersättningar till privatpersoner skall få inräknas i det fall en person kan visa att sociala avgifter och källskatt inbetalats för den anlitate personen. *FöretagarFörbundet* anser att kravet på F-skattsedel skall utredas närmare. *Näringslivets Skattedelegation* och *Företagarna* anser vidare att begränsningen som gäller anlitage av eget eller närståendes företag är för sträng. *Hemfrid AB* anser att begränsningen gällande möjligheten att anlita eget eller närståendes företag endast skall gälla företag med en årsomsättning på mindre än 500 000 kronor. *HomeMaid Hemservice AB* anser att begränsningen gällande möjligheten att anlita eget eller närståendes företag inte bör gälla noterade företag eller företag med ett spritt ägande. *Betjänten AB* anser att hela kostnaden för tjänsten skall ingå i underlaget och inte bara arbetskostnaden.

Skälen för regeringens förslag

Var skall arbetet vara utfört?

I promemorian föreslogs att skattereduktion inte bara skall kunna fås för arbete som utförs i den egna bostaden utan även sådant arbete som utförs för en förälders räkning. Som angetts under avsnitt 5.2 har den så kallade anhörigvården av närstående under senare tid ökat. Framför allt gäller detta i förhållande till äldre föräldrar. Detta arbete utförs framför allt av kvinnor som således utöver ansvaret för det egna hushållet dessutom skall hjälpa sina egna och ofta även sin partners föräldrar med deras hushållsarbete. Till skillnad mot vad *Sveriges Advokatsamfund* anför, anser regeringen därför att en person inte bara skall kunna få skattereduktion för städning eller annat arbete som utförs i den egna bostaden utan även för tjänster som utförts hos dennes föräldrar. En förutsättning för skattereduktion är naturligtvis att personen själv bekostat t.ex. städning i den andres bostad.

Länsrätten i Västernorrlands län och *Företagarna* anser att skattereduktion skall fås även för arbete som utförs för den skattskyldiges barns räkning. Regeringen gör emellertid bedömningen att barns behov av hjälp från sina föräldrar med hushållsarbete normalt sett är mindre än en äldre förälders behov. Vuxna barn som har ett eget boende bör normalt ha möjlighet att ta ansvar för det egna hushållet och är själva berättigade till skattereduktion för de hushållstjänster som köps. En förälder som önskar bekosta hushållstjänster åt sina barn har även möjlighet att göra detta genom att skattefritt ge barnen ett belopp i gåva exempelvis motsvarande kostnaden efter skattereduktion för den aktuella tjänsten. Regeringen anser därför att utgifter för hushållsarbete som utförts hos sökandens barn inte skall medföra någon skattereduktion.

Eftersom syftet med skattereduktionen bl.a. är att stimulera hushållen att byta ut hemarbete mot marknadsarbete samt att ersätta svart arbete med vitt bör inte sådana tjänster som utförs i en näringsverksamhet omfattas. Som exempel kan nämnas en privatperson som i sin villa dels driver näringsverksamhet i viss del av villan, dels bor i den övriga delen. Skattereduktionen omfattar bara de tjänster som utförts i den del som utgör bostad. Kostnader för städtjänster och liknande som utförs i lokaler där näringsverksamhet bedrivs är vidare normalt sett avdragsgilla och sådant arbete torde därför inte utföras svart i lika stor utsträckning. Enligt regeringens förslag ställs ett villkor upp innebärande att arbetet skall vara hänförligt till sökandens eller dennes förälders hushåll. Därigenom utesluts kostnader för sådana tjänster som utförs inom ramen för en näringsverksamhet från underlaget för skattereduktion.

Krav på F-skattsedel

En grundförutsättning för skattereduktion enligt tidigare gällande skattereduktion för byggnadsarbeten var att säljaren av tjänsterna hade F-skattsedel. Det är i och för sig möjligt att i underlaget för skattereduktion även inkludera utgifter för arbete som utförts av personer med A-skatt. Detta skulle innebära en större valfrihet för beställare av tjänsterna och de eventuella utförarna skulle kunna vara fler till antalet. *Skatteverket* tillstyrker att ett krav på att säljaren av tjänsten skall inneha F-skattsedel ställs upp förutsatt att skattereduktion endast ges för tjänster inom hushållsarbetets kärnområde. För det fall tjänster som avser omsorg, tillsyn och annat hjälparbete också skall ingå menar *Skatteverket* att det finns anledning att anta att det kan komma att finnas ett behov av att kunna anlita personer med A-skattsedel. Några remissinstanser anser att skattereduktion skall kunna fås för tjänster som utförs av privatpersoner.

Om ersättning till personer med A-skatt inkluderas skulle det dock medföra att det skulle behövas ställas upp ytterligare krav, utöver de krav som gäller i dag om innehållande av preliminärskatt, betalning av arbetsgivaravgifter och lämnande av kontrolluppgifter. Det skulle behöva ställas krav på såväl beställaren som utföraren av tjänsterna.

Personer med A-skattsedel betalar vidare inte inkomstskatt på lägre inkomster. Det kan också antas att ersättningen många gånger kommer att understiga det belopp, vid vilket skyldigheten att betala sociala avgifter samt göra avdrag för preliminär skatt uppkommer. Om då inte någon kontrolluppgift lämnas blir *Skatteverkets* kontrollmöjligheter i praktiken mycket små. Exempelvis skulle grannar då kunna utfärda kvitton åt varandra och få skattereduktion utan att något arbete egentligen utförts. För att motverka skatteundandraganden med hjälp av exempelvis falska kvitton bör systemet säkerställa att ersättningar som omfattas av skattereduktionen beskattas hos utföraren. Så är i princip alltid fallet om denne har F-skattsedel. Om privatpersoner skall omfattas måste hela regelsystemet ses över. I det sammanhanget kan det vara intressant att bl.a. studera *Skatteverkets* förslag om tjänsteköpsdeklarationer i *Verkets rapport 2007:1, Svartköp och svartjobb i Sverige*.

Regeringen anser mot bakgrund av detta att endast arbete som utförs av företag eller företagare som har F-skattsedel skall omfattas av de föreslagna bestämmelserna. Utländska företag som inte bedriver verksamhet

i Sverige kan inte få någon F-skattsedel. För att undvika att utländska företag diskrimineras ställs för dessa i stället upp ett krav på att ett intyg eller annan handling skall finnas som visar att företaget genomgår motsvarande kontroll i fråga om skatter och avgifter i sitt hemland. Utländska företag som bedriver verksamhet i Sverige kan emellertid få F-skattsedel.

Som angetts i avsnitt 5.1 finns det dock anledning att löpande följa upp den nu aktuella skattereduktionen för att på sikt kunna utforma ett så enkelt och effektivt system som möjligt. I samband med detta torde finnas anledning att överväga om även arbete som utförts av personer med A-skatt eventuellt skall komma att omfattas av skattelättnaden.

Möjligheten att anlita eget eller närståendes företag

För att bestämmelserna inte skall kunna kringgåas bör, enligt regeringens bedömning, inte värdet av eget eller närståendes arbete eller ersättning för utfört arbete till någon närstående räknas in i underlaget. Ersättningar för arbete som utförts av närstående eller av ett företag som, direkt eller indirekt, ägs av den sökande själv eller någon närstående till denne ingår därför inte. Med närstående avses detsamma som i inkomstskattelagen (1999:1229), dvs. make, förälder, mor- och farförälder, avkomling och avkomlings make, syskon, syskons make och avkomling och dödsbo som någon av dessa är delägare i (2 kap. 22 § inkomstskattelagen). Även styvbarn och fosterbarn räknas som avkomlingar (2 kap. 22 § andra stycket inkomstskattelagen).

Som några remissinstanser påpekar, är inte risken för kringgående lika stor i exempelvis större företag med ett spritt ägande. Regeringen anser att det framstår som orimligt att en person som äger en mindre andel i ett noterat företag inte skulle kunna anlita det företaget för att utföra hushållstjänster. Regeringen föreslår därför att begränsningen att anlita eget eller närståendes företag skall avse sådana företag som den skattskyldige själv eller någon närstående till denne, direkt eller indirekt, har ett väsentligt inflytande i. Normalt menas med väsentligt inflytande att man har en ägarandel om minst 40 procent. Något krav på att innehavet skall vara av en viss storlek ställs emellertid inte upp. Det väsentliga inflytandet kan uppkomma även på andra grunder. Som exempel på när väsentligt inflytande kan anses uppkomma kan nämnas om en person, trots att denne endast äger en mindre andel i företaget, har stor betydelse för vinstgenereringen i företaget eller att flera närstående gemensamt äger ett bolag som tillhandahåller hushållstjänster utan att var och en av delägarna äger 40 procent.

Som angetts i avsnitt 5.1 finns det dock anledning att löpande följa upp den nu aktuella skattereduktionen för att på sikt kunna utforma ett så enkelt och effektivt system som möjligt. I samband med detta torde det finnas anledning att närmare analysera möjligheterna att avskaffa begränsningen av möjligheten att anlita eget eller närståendes företag och utreda om risken för kringgående kan motverkas på annat sätt.

Underlaget för skattereduktion

Eftersom skattereduktionen syftar till att subventionera vit sysselsättning bör endast arbetskostnader omfattas av reduktionen. Utgifter för material och utrustning som används i hushållsarbetet skall därför inte räknas in i underlaget för skattereduktionen. Som exempel på utgifter som inte ingår i underlaget kan nämnas utgifter för rengöringsmedel och städmaterial samt kostnader för en gräsklippare eller snöplog.

I promemorian föreslogs att en sökande endast skulle kunna få reduktion för utgifter som avsåg arbete som utförts under det aktuella beskattningsåret. För att underlätta för såväl hushållen som för Skatteverket föreslår regeringen emellertid att kravet på att arbetet skall vara utfört under beskattningsåret slopas och att skattereduktion i stället skall fås för de utgifter för hushållsarbete som den skattskyldige har betalat under det aktuella beskattningsåret. Ett sådant förfarande överensstämmer vidare bättre med beskattningen av privatpersoner i övrigt som till stor del sker enligt kontantmässiga principer.

5.4 Administrativa frågor och ikraftträdande

Regeringens förslag: Ansökan om skattereduktion skall vara skriftlig och ha kommit in till Skatteverket senast den 1 februari året efter det beskattningsår då betalning gjorts. Ansökan skall innehålla uppgifter om bl.a. sökanden, det arbete som utförts och när betalning för arbetet skett. Till ansökan skall bifogas en kopia av faktura eller motsvarande handling. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får föreskriva eller i enskilda fall medge att ansökan om skattereduktion får lämnas i form av ett elektroniskt dokument. Skattereduktionen skall tillgodoräknas vid debitering av slutlig skatt på grund av det årets taxering. Beslut om skattereduktion fattas av Skatteverket. I fråga om skattereduktion tillämpas vad som gäller om bestämmande och debitering av slutlig skatt enligt skattebetalningslagen (1997:483). Skattereduktion skall räknas av mot kommunal och statlig inkomstskatt samt mot statlig fastighetsskatt och förmögenhetsskatt. Skattereduktionen kan vidare beaktas vid ändrad beräkning av preliminär skatt enligt skattebetalningslagen.

Skatteverkets beslut omprövas och överklagas enligt bestämmelserna i 21 och 22 kap. skattebetalningslagen. Bestämmelserna om skattetillägg i 15 kap. skattebetalningslagen kan också tillämpas.

Lagstiftningen föreslås träda i kraft den 1 juli 2007 och tillämpas första gången vid beräkning av slutlig skatt enligt 2008 års taxering på utgifter för arbeten som utförts efter den 30 juni 2007.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorian föreslogs dock att ansökan skulle göras senast den 1 mars året efter beskattningsåret.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som har yttrat sig i frågan tillstyrker eller ställer sig positiva till förslaget. Ett fåtal remissinstanser har inget att erinra mot förslaget. *Skatteverket* avstyrker att skattereduktionen skall kunna avräknas mot förmögenhetsskatt. *Stats-*

kontoret är tveksamt till att avräkning skall kunna göras mot fastighets-skatt och förmögenhetsskatt. Skatteverket anser vidare att kravet på att kopior av fakturor skall bifogas ansökan bör slopas. I stället föreslår verket att sökanden skall vara beredd att styrka sina kostnader om verket så begär samt att en möjlighet att påföra en kontrollavgift för den som vid förfrågan inte kan styrka sina kostnader skall införas. *Almega* och *Företagarna* anser att förfarandet för skattejämkning bör förenklas. Företagarna anser vidare att uppgiftskraven är för långtgående. *Sydsvenska Industri- och Handelskammaren* anser att ansökningsförfarandet ter sig som tämligen byråkratiskt, i synnerhet vad gäller bevisbördan på köparen. *Sveriges Advokatsamfund* anser att ansökan om skattereduktion bör ske i samband med att inkomstdeklarationen lämnas.

Skälen för regeringens förslag: En ansökan om skattereduktion för utgifter för hushållsarbete skall vara skriftlig och ges in till Skatteverket. Eftersom Skatteverket kommer att behöva granska och fatta beslut beträffande varje enskild ansökan bedöms det inte vara lämpligt att skattereduktion för utgifter för hushållsarbete hanteras inom ramen för det ordinarie taxeringsarbetet. I stället bör beslut om skattereduktion för hushållsarbete fattas särskilt, på samma sätt som när det gällde skattereduktionen för byggnadsarbeten.

För att ansökan skall kunna läggas till grund för ett beslut om skattereduktion måste den bl.a. innehålla uppgifter om sökandens namn och personnummer samt uppgift om huruvida någon försäkringsersättning, bidrag eller stöd från stat, kommun eller landsting utgått för det arbete för vilket skattereduktion begärs. Ansökan skall vidare innehålla uppgifter om det arbete som utförts samt var arbetet utförts. Ett par remissinstanser anser att uppgiftskraven är för omfattande. Regeringen gör emellertid bedömningen att de angivna uppgifterna är nödvändiga för att Skatteverket skall kunna utöva sin kontroll samt göra rättvisa bedömningar av om rätt till skattereduktion för de aktuella utgifterna föreligger. Uppgiftskraven är vidare inte mer omfattande än de som gällde vid skattereduktionen för byggnadsarbeten.

I promemorian föreslås att till en ansökan om skattereduktion skall bifogas faktura eller liknande där det framgår vilket arbete som utförts. *Skatteverket* anser att kravet på att kopior av fakturor skall bifogas ansökan bör slopas. I stället föreslår verket att sökanden skall vara beredd att styrka sina kostnader om verket så begär samt att en möjlighet att påföra en kontrollavgift för den som vid förfrågan inte kan styrka sina kostnader skall införas. Av kontrollskäl anser emellertid regeringen att ett krav på att faktura eller motsvarande handling skall bifogas ansökan bör finnas. Med motsvarande handling avses exempelvis ett kvitto eller liknande handling som utfärdats av den som tillhandahållit tjänsten och där uppgifter om vilket arbete som utförts och hur stor del av utgiften som avser arbete framgår.

Det skall av fakturan även framgå hur stor del av utgiften som belöper på arbete respektive material och utrustning. Framgår inte det sistnämnda får sökanden på annat sätt visa hur stor del av kostnaden som belöper på arbete. Uppgift om när betalning skett skall även framgå av ansökan. Om en sökande efter det att ansökan lämnats in till Skatteverket beviljas någon försäkringsersättning, bidrag eller stöd från stat, kommun eller landsting för det arbete för vilket skattereduktion begärs, skall medde-

lande om detta lämnas till Skatteverket. Skatteverket får då möjlighet att ompröva sitt beslut med beaktande av de nya fakta som tillkommit i ärendet.

Enligt regeringens mening finns det skäl att så långt som möjligt ta tillvara de rationaliseringsmöjligheter som erbjuds genom olika former av elektroniskt uppgiftslämnande och användande av elektroniska dokument m.m. Det bör därför införas en möjlighet att lämna in såväl ansökan om skattereduktion som kopior av fakturor och kvitton på elektronisk väg. Elektroniskt uppgiftslämnande bör dock ske under vissa former för att kraven på säkerhet skall kunna tillgodoses och för att undvika exempelvis användande av förfalskade fakturor. För att ansökan respektive faktura- och kvittokopior skall få lämnas elektroniskt bör det därför krävas att tillstånd till sådant uppgiftslämnande getts. Tillståndsgivningen och den närmare utformningen av systemet bör vara förbehållen regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer. Därigenom kan parternas åtaganden och ansvar för informationen och förmedlingen regleras närmare och säkerheten samt Skatteverkets kontrollmöjligheter säkerställas.

För att ansökan med säkerhet skall hinna behandlas och skattereduktionen tillgodoräknas vid beräkning av den slutliga skatten för det aktuella årets taxering föreslår regeringen att ansökan skall ha kommit in till Skatteverket senast den 1 februari det år avräkning skall ske. En beviljad skattereduktion som inte kan utnyttjas helt vid den taxering då den enligt bestämmelserna skall avräknas kan inte sparas till ett senare år.

För att få en effektiv hantering av ärendena och för att Skatteverket inte skall behöva handlägga alltför många ansökningar där underlaget är mycket lågt bör skattereduktion om möjligt endast sökas vid ett och samma tillfälle. För detta talar den korta ansökningstiden, från årsskiftet till den 1 februari året efter beskattningsåret. Det är dock inget som hindrar att en person ansöker vid mer än ett tillfälle. Har emellertid beslut fattats tidigare och skattereduktion inte beviljats med maximalt belopp kan således ytterligare skattereduktion ges förutsatt att även den nya ansökan inkommit senast den 1 februari året efter beskattningsåret.

Av praktiska skäl bör skattereduktionen konstrueras som en allmän skattereduktion. Det innebär att skattereduktionen sker mot statlig inkomstskatt och kommunal inkomstskatt. Reduktion kan även ske mot statlig fastighetsskatt och förmögenhetsskatt. Skatteverket avstyrker att skattereduktion skall fås mot förmögenhetsskatt. *Statskontoret* är tveksam till att skattereduktion skall fås mot fastighetsskatt och förmögenhetsskatt. För att möjliggöra att även personer med lägre förvärvsinkomster, exempelvis pensionärer med en lägre pension och personer utan arbete, skall ha möjlighet att köpa hushållstjänster och utnyttja skattereduktionen, anser emellertid regeringen att skattereduktionen bör kunna fås även mot fastighetsskatt och förmögenhetsskatt.

Eftersom förslaget innebär att skattelättnaden ges genom en skattereduktion, kommer den sammanlagda skattereduktionen slutligt räknas av från skatten i samband med det årets taxering. Den som köpt hushållstjänster och beviljats skattereduktion för dessa kommer således få tillbaka den aktuella beloppet på skatten året efter det år tjänsterna betalats. Eftersom utgifterna för hushållstjänster kan uppgå till relativt höga belopp anser dock regeringen att det är angeläget att lättnaden kommer den

skattskyldige till godo redan i samband med att tjänsterna utförs och betalas. Regeringen anser därför att det skall bli möjligt att beakta skattereduktionen vid ändrad beräkning av preliminär skatt enligt skattebetalningslagen. Det innebär bl.a. att arbetsgivare efter särskilt beslut från Skatteverket skall beakta skattereduktionen vid avdrag för preliminär skatt, s.k. jämkning. Därigenom underlättas det framför allt för ekonomiskt svagare grupper att löpande kunna betala för dessa tjänster. Den som beviljats jämkning, men därefter köper hushållstjänster för ett lägre belopp än vad som angetts, löper emellertid risken att få kvarsatt.

Skattereduktionen bör tillgodoräknas den skattskyldige vid bestämmande och debitering av slutlig skatt enligt skattebetalningslagen. Skatteverkets beslut om skattereduktion bör kunna omprövas om sökanden begär det eller om det finns andra skäl. Bestämmelserna i 21 kap. skattebetalningslagen blir då tillämpliga. När det gäller förfarandet vid överklagande blir bestämmelserna i 22 kap. skattebetalningslagen tillämpliga. Att vid ansökan om skattereduktion uppsåtligen eller av grov oaktsamhet lämna oriktig uppgift som leder till att skattereduktion felaktigt beviljas eller beviljas med för högt belopp, omfattas av bestämmelserna om straffansvar i skattebrottslagen (1971:69). Lämnar sökanden en oriktig uppgift i ansökan eller meddelar han inte att försäkringsersättning, statligt bidrag, statligt stöd eller annan skattereduktion har beviljats efter det att ansökan lämnats bör bestämmelserna om skattetillägg i 15 kap. skattebetalningslagen vara tillämpliga. Till skillnad från Skatteverket, som föreslår att en särskild kontrollavgift bör införas, gör regeringen emellertid bedömningen att dessa sanktioner är tillräckliga och att det därför inte bör införas någon ytterligare sådan avgift.

Regeringen anser att det av stimulansskäl är betydelsefullt att åtgärder som ger rätt till skattereduktion enligt den nu föreslagna lagen kommer i gång så snabbt som möjligt. Det är alltså angeläget att den föreslagna lagen kan träda i kraft snarast. Den föreslagna lagen föreslås därför träda i kraft den 1 juli 2007. Lagen kommer då att tillämpas första gången vid beräkning av den slutliga skatten enligt 2008 års taxering i fråga om tjänster som utförts och betalats efter den 30 juni 2007. Skattereduktion som görs från den slutliga skatten för år 2007 får dock sammanlagt inte överstiga 25 000 kronor. Detta är en följd av att lagen föreslås träda i kraft först den 1 juli. I enlighet med detta skall också bara ett belopp motsvarande ett halvt års reduktion kunna avräknas. För att undvika att betalningar för hushållstjänster som utförts före lagens ikraftträdande senareläggs endast i syfte att erhålla skattereduktion bör en övergångsbestämmelse införas, enligt vilken ett krav på att arbetet skall ha utförts först efter det att lagen trätt i kraft ställs upp.

Förslaget föranleder följändringar i skattebetalningslagen (1997:483).

6 Konsekvensanalyser

6.1 Offentligfinansiella effekter

Under 2005 uppgick den privata konsumtionen av hushållstjänster inom hemmet till närmare 2,1 miljarder kronor. Skattereduktionen för hus-

hållstjänster medför en prissänkning på ca 50 procent. Det antas medföra att efterfrågan på hushållstjänster ökar med 25 procent, vilket innebär att konsumtionen av hushållstjänster ökar med ca 0,5 miljarder kronor, från 2,1 till 2,6 miljarder kronor. Skattereduktionen för hushållstjänster beräknas mot bakgrund av detta uppgå till 1,3 miljarder kronor per år. Eftersom reduktionen införs den 1 juli 2007 beräknas dock intäkterna minska med 650 miljoner kronor år 2007. Som underlag för beräkningarna används nationalräkenskapernas kvartalsräkenskaper för år 2005.

Den reducerade skatten kommer förmodligen innebära att en del svartarbete omvandlas till vita arbeten, vilket ger ökade intäkter i form av inkomstskatt. Det blir ekonomiskt enklare att omfördela hemarbete till marknadsarbete för fler individer, vilket stimulerar antalet marknadsarbetade timmar. Det i sin tur medför ökade intäkter i form av inkomstskatt, arbetsgivaravgifter och mervärdesskatt. En ökad efterfrågan på vita hushållstjänster genererar troligen nya arbetstillfällen, framför allt för korttidsutbildade. Det medför i sin tur minskade utgifter från olika transfereringssystem som exempelvis arbetslöshetsersättning och bostadsbidrag. Fler kommer att arbeta in större pensionsrättigheter, vilket minskar risken för en låg egenpension, med åtföljande behov av garantipension, finansierad via statsbudgeten. På grund av att det råder stor osäkerhet om storleken på dessa effekter samt brist på dataunderlag är det dock inte möjligt att närmare beräkna de positiva effekterna på de offentliga finanserna i dessa avseenden.

6.2 Fördelningsanalys

Ett system med skattereduktion för hushållstjänster har inte tillämpats tidigare i Sverige, vilket innebär att det inte finns något statistiskt underlag för en fördelningsanalys av förslaget. Erfarenheter från det finska systemet med subventionerade ROT- och hushållstjänster kan till viss del vara vägledande för Sverige.

De finska utvärderingarna visar att när systemet infördes var det främst höginkomsttagare som köpte tjänsterna och tog del av subventionen men under senare år är det övervägande medelinkomsttagare som använder sig av systemet. Det är rimligt att anta ett liknande mönster i Sverige. Det finns betydande olikheter mellan det finländska och det svenska systemet som sannolikt leder till skillnader i utfallet mellan länderna. Till exempel omfattas i Finland både ROT- och hushållstjänster av skattesubventionen medan det i Sverige bara är hushållstjänster som ingår. De finska utvärderingarna visar att avdragen för ROT-tjänster utgör den största andelen av både inköp och värdet av avdraget, 73 procent respektive 90 procent. Det är de köpstarka hushållen, dvs. de med högre inkomster, som efterfrågar dessa tjänster eftersom de är mer kostsamma jämfört med hushållstjänster. Dessa hushåll får ett stort genomslag i statistiken, sannolikt ett mycket större genomslag än om enbart hushållstjänster hade ingått. Mot bakgrund härav är det rimligt att anta att fler hushåll från ett bredare inkomstskikt kommer att köpa skattereducerade tjänster i Sverige jämfört med Finland.

Förslaget med skattereduktion för hushållstjänster syftar bland annat till att omvandla svarta jobb till vita och att skapa nya jobb för dem som

har relativt kort utbildningstid. En sådan utveckling bidrar till en jämnare inkomstfördelning eftersom fler människor dels kommer in på den formella arbetsmarknaden och får en högre inkomst, dels omfattas av socialförsäkringssystemet vilket ger förbättrat inkomstskydd under den yrkesverksamma delen av livet men också under pensionsåren.

6.3 Jämställdhetsanalys

Kvinnor och män har olika villkor för att kombinera familjeliv och arbetsliv. Studier om hur kvinnor och män använder sin tid visar att kvinnor generellt bär det största ansvaret för det obetalda hemarbetet såsom exempelvis traditionella hushållssysslor, omsorg om barnen och omsorgen om nära anhöriga. I många hushåll är det vanligt att kvinnor minskar sitt betalda arbete för att utföra obetalt hemarbete i större utsträckning än män.

Skattereduktionen för hushållstjänster ökar möjligheterna för hushållen att köpa dessa tjänster och på så sätt förbättras möjligheterna för framför allt kvinnor att frigöra obetalt hemarbete mot betald arbetstid eller utbildning. På så sätt kan kvinnors yrkesposition stärkas liksom kvinnors ekonomiska självständighet. Skattereduktion medför därmed mer lika villkor för kvinnor och män att kombinera familjeliv och arbetsliv.

Erfarenheter från andra länder visar att det är främst kvinnor som utför de skattereducerade hushållstjänsterna. Eftersom denna typ av arbete vanligen utförs av kvinnor lär utfallet i Sverige inte bli så mycket annorlunda. Även om det är ett traditionellt kvinnoyrke så stärks yrkespositionen och den ekonomiska självständigheten för de kvinnor som går från svart arbete till vitt och för dem som går från arbetslöshet till att arbeta inom denna sektor.

6.4 Effekter för Skatteverket och förvaltningsdomstolarna

Skattereduktionen kommer att ge upphov till en viss kostnadsökning för Skatteverket på grund av hanteringen av reduktionen. Därutöver tillkommer kostnader för att anpassa systemstödet samt kostnader för blanketter och broschyrer samt andra informationsinsatser. Kostnaderna beräknas minska något från år till år. Regeringen avser att i den kommande propositionen redovisa sin bedömning vad gäller resursbehov med anledning av förslagen i denna lagrådsremiss.

Skattereduktionen kommer att ge upphov till en ökad arbetsbelastning hos de allmänna förvaltningsdomstolarna, vilket därmed också kommer att leda till ökade kostnader för nämnda domstolar. *Domstolsverket, Kammarrätten i Göteborg* samt *Länsrätten i Stockholms län* menar att förslaget kan förväntas medföra en inte obetydlig tillströmning av nya mål till de allmänna förvaltningsdomstolarna. Det är dock svårt att närmare bedöma vilka konsekvenser förslagen kan få för dessa domstolar. Regeringen avser därför att följa utvecklingen noga.

6.5 Effekter för företag

En stor andel av de företag som tillhandahåller hushållstjänster är så kallade små och medelstora företag. Förslaget antas medföra att såväl efterfrågan på och konsumtionen av hushållstjänster ökar. Dessa positiva effekter torde i stor utsträckning tillkomma de små företagen.

Enligt uppgifter från branschen består i dag ca 75 procent av marknaden när det gäller framför allt städ- och tvätttjänster av sådana tjänster som köps av företag för att tillhandahållas som en löneförmån. Enligt förslaget omfattas inte dessa avtal av skattereduktionen, dvs. vare sig företaget som köper tjänsten eller de anställda som får förmånen kommer att få någon skattereduktion. Detta kan medföra att de ekonomiska incitamenten för att tillhandahålla förmånen försvagas, vilket i sin tur kan innebära en viss risk för att den delen av marknaden påverkas.

Eventuella negativa effekter torde emellertid i viss mån uppvägas av att det genom förslaget öppnas möjligheter till en ny betydligt större marknad riktad mot privat personer som med all sannolikhet kommer att innebära en betydande ökning av andelen privatpersoner som kunder. Regeringen avser, som anges i avsnitt 5.1, vidare att skyndsamt utreda möjligheten till att ge motsvarande skattelättnad även i de fall tjänsterna utgår i form av löneförmån.

Förslaget innebär att det ställs särskilda krav på utformningen av fakturorna, av vilka vissa bestämda uppgifter skall framgå. För de företag vars fakturor i dag inte innehåller de aktuella uppgifterna kan förslaget därför medföra en viss ökad administration i samband med faktureringen om företagets kunder skall ha möjlighet att utnyttja skattereduktionen. Dessa högst rimliga uppgiftskrav beträffande fakturorna måste ställas i relation till den fördel som skattereduktionen innebär för de privatpersoner som kommer i åtnjutande av denna och är nödvändiga för att kunna bedöma om rätt till skattereduktion föreligger och med vilket belopp m.m. Den ökade administrationen torde vidare vara av övergående slag i takt med att faktureringsrutinerna anpassas efter de nya kraven på fakturorna. Mot denna bakgrund bedöms inte förslaget medföra några betydande administrativa effekter för små företag.

7 Författningskommentar

7.1 Förslaget till lag om skattereduktion för utgifter för hushållsarbete

1 §

I paragrafen finns den grundläggande bestämmelsen om att fysiska personer som har haft utgifter för hushållsarbete kan tillgodoräknas skattereduktion. För att få skattereduktion måste personen ha fyllt minst 18 år under beskattningsåret. Skattereduktion kan även ges till ett dödsbo om hushållsarbetet utförts när den avlidne ännu var i livet. Om en person beställt t.ex. städning och denna har utförts före dödsfallet kan skattereduktion medges för utgiften oavsett om betalning skett före eller efter dödsfallet.

2 §

Av paragrafen framgår att termer och uttryck i denna lag har samma betydelse och tillämpningsområde som i inkomstskattelagen (1999:1229), om inte annat framgår av lagen. Detta gäller bl.a. uttrycket närstående som används i 6 §. Med närstående avses således make, förälder, mor- och farförälder, avkomling och avkomlings make, syskon, syskons make och avkomling samt dödsbo som den skattskyldige eller någon av de tidigare nämnda personerna är delägare i (2 kap. 22 § inkomstskattelagen). Som avkomling räknas även styvbarn och fosterbarn (2 kap. 22 § andra stycket inkomstskattelagen).

3 §

I paragrafen anges vad som avses med bostad. Med bostad avses utrymme som med nyttjanderätt eller äganderätt helt eller till väsentlig del användas för boende. Till bostaden räknas även inbuitrymmen, såsom garage och förråd, som hör till bostaden. Som bostad räknas även t.ex. fritidshus, andelslägenhet eller stuga som hyrs för begränsad tid och sådan bostad där man endast vistas en begränsad del av året. Vid dubbel bosättning omfattas båda bostäderna av begreppet bostad. Som bostad räknas emellertid inte hotellrum eller rum på pensionat.

4 §

I *första stycket* anges vad som avses med hushållsarbete.

Av *första strecksatsen* framgår att utgiften kan avse städarbete eller annat rengöringsarbete. Med rengöringsarbete avses t.ex. arbete i form av diskning och fönsterputsning och motsvarande sysslor som måste göras för att en bostad skall vara i gott skick. Även ommöblering som ingår som ett led i städningen samt flyttstädning omfattas. Arbetet skall utföras i bostaden.

Av *andra strecksatsen* framgår att utgiften kan avse vård av kläder eller hemtextilier. Med vård av kläder avses klädtvätt, strykning och enklare lagning av kläder samt skoputs. Arbetet skall utföras i bostaden. Tvätt som utförs i en tvättstuga eller liknande utrymme som disponeras av flera hushålls tillsammans och som är avsett för tvätt anses också vara utförd i bostaden.

Av *tredje strecksatsen* framgår att arbetet kan avse matlagning som utförs i bostaden. Med detta avses även sådan matlagning som sker i trädgården, exempelvis grillning. Sådan matlagning som sker utanför bostaden, till exempel vid avhämtning av mat eller vid leverans av mat till bostaden, omfattas inte.

Av *fjärde strecksatsen* framgår att arbetet kan avse snöskottning som utförs i nära anslutning till bostaden. Med snöskottning avses t.ex. skottning av en gårdsplan eller en uppfartsväg belägen i nära anslutning till bostaden.

Av *femte strecksatsen* framgår att arbetet kan avse återkommande enklare trädgårdsskötsel av tomt eller trädgård i nära anslutning till bostaden i form av häck- och gräsklippning, krattning och ogrärensning. Det skall således vara fråga om enklare arbete som inte kräver specialistkunskaper och som består i att hålla en tomt eller en trädgård i accepta-

belt skick. Trädfällning, planteringsarbeten och beskärning av träd m.m. omfattas inte.

Av *sjätte strecksatsen* framgår att utgiften kan avse omsorg, tillsyn och liknande personlig hjälp. Arbetet skall avse insatser som berör en viss person. Med detta avses exempelvis barnpassning. I detta ingår, utöver sedvanlig barnpassning, lämning och hämtning av barn till och från förskola, fritids, skola samt fritidsaktiviteter och liknande. Exempel på hjälparbete av personlig art är hjälp med skötsel av den personliga hygien, på- och avklädning, matning samt liknande personliga bestyr. Sådana arbeten utförs som regel i personens bostad men kan även gälla tillsyn vid dagliga promenader eller hjälp vid ett bankbesök och andra enkla ärenden som utförs i nära anslutning till bostaden. Sådant omsorgs- och vårdarbete som innebär hälso- och sjukvård som utförs av läkare, massör, sjukgymnast eller sjuksköterska m.m. omfattas däremot inte. Inte heller utgifter för frisörtjänster, manikyr, pedikyr eller ansiktsbehandling eller liknande omfattas. Utgifter för sådan hjälp som avser teknisk utrustning eller annan utrustning i hemmet, exempelvis IT-support, TV-installation, reparation av hushållsmaskiner och montering av möbler, ingår inte heller.

Av paragrafens *andra stycke* framgår att det inte är möjligt att räkna in utgifter för arbete för vilket försäkringsersättning lämnats eller annat stöd lämnats från staten, en kommun eller ett landsting. Detta gäller oavsett i vilken form stödet lämnats. Utgifter för kommunernas eller landstingens omsorg, service eller stöd- och hjälpinsatser omfattas således inte. Inte heller arbete som utförs genom kommunal barnomsorg, äldreomsorg eller annan omsorg som ombesörjs genom det allmänna eller för vilken statliga eller kommunala bidrag utgår, omfattas. Utgifter för t.ex. tjänster som erbjuds genom kommunernas hemtjänst eller dagverksamhet ingår inte heller i underlaget för skattereduktion. Inte heller av en kommun subventionerad städning eller andra subventionerade tjänster kan ingå i underlaget.

5 §

I paragrafen anges villkor för skattereduktionen.

Av *första punkten* framgår att det utförda arbetet skall vara hänförligt till sökandens eller dennes förälders hushåll. Med förälder avses även styv- och adoptivförälder. Det innebär att arbetet skall vara utfört i, eller i nära anslutning till, sökandens eller dennes förälders bostad. Skattereduktion tillgodoräknas således inte för arbete utfört exempelvis på grannens bostad eller i dennes trädgård. Inte heller omfattas arbete som utförts i exempelvis en del av bostaden som används för näringsverksamhet.

Av *andra punkten* framgår att den som utför arbetet skall inneha F-skattsedel. F-skattsedeln skall innehas vid tidpunkten för avtalet om arbete eller när ersättningen för arbetet betalas ut. För utländska företag gäller att, för det fall någon F-skattsedel inte innehas, att företaget skall inneha ett intyg eller annan handling som visar att företaget är föremål för en motsvarande kontroll i fråga om skatter och avgifter i sitt hemland.

Av *tredje punkten* framgår att arbetet inte får ha utförts av en närstående eller av ett företag i vilket sökanden eller närstående till denne, direkt eller indirekt, genom en ägarandel eller på annat sätt har ett väsent-

ligt inflytande. Med närstående avses detsamma som i inkomstskattelagen, jfr kommentaren till 2 §. Normalt menas med väsentligt inflytande att man har en ägarandel om minst 40 procent. Något krav på att inneha- vet skall vara av en viss storlek ställs emellertid inte upp. Det väsentliga inflytandet kan uppkomma även på andra grunder. Som exempel på när väsentligt inflytande kan anses uppkomma kan nämnas om en person, trots att denne endast äger en mindre andel i företaget, har stor betydelse för vinstgenereringen i företaget eller att flera närstående gemensamt äger ett bolag som tillhandahåller hushållstjänster utan att var och en av delägarna äger 40 procent.

6 §

I paragrafen anges vad som utgör underlag för reduktionen. Det skall vara fråga om utgifter för hushållsarbete som betalats under beskattnings- året. Endast utgifter för arbete ingår i underlaget. Kostnader för material och utrustning ingår således inte. Av 12 § framgår att ansökan skall ha kommit in till Skatteverket senast den 1 februari året efter det beskatt- ningsår då arbetet betalats. Därutöver skall villkoren i 5 § vara uppfyllda.

7 §

I paragrafen anges skattereduktionens storlek. Skattereduktion utgår med 50 procent av utgifterna för hushållsarbetet. Av 7 § framgår att kostnader för material och utrustning inte ingår i underlaget. För ett och samma beskattningsår får dock skattereduktion uppgå till högst 50 000 kronor. Det sammanlagda underlaget för skattereduktion måste uppgå till minst 1 000 kronor för att reduktion skall tillgodoräknas.

8 §

Av paragrafen framgår att ansökan om skattereduktion skall göras skrift- ligen hos Skatteverket.

9 §

Paragraferna anger vad en ansökan om skattereduktion skall innehålla.

I *första punkten* anges att ansökan skall innehålla uppgifter om sökandens namn, adress samt personnummer eller samordningsnummer i de fall sådant nummer finns.

I *andra punkten* anges att, i de fall ansökan om skattereduktion avser utgifter för arbete som utförts till förmån för någon annan än sökanden, t.ex. omsorg om en förälder i dennes bostad, ansökan även skall inne- hålla uppgifter om denne.

I *tredje punkten* anges att uppgift skall lämnas om namn, organisa- tionsnummer samt personnummer eller samordningsnummer, i de fall sådant nummer finns, för den som utfört arbetet. Med den som utfört ar- betet avses det företag som utfört tjänsten.

Av *fjärde punkten* framgår bl.a. att ansökan skall innehålla uppgifter om det arbete som utförts. När kommunerna låter företag vara utförare av kommunal hjälp kan en person ha möjlighet att på egen bekostnad komplettera hjälpen med ytterligare arbete som utförs av samma företag. Om ersättningen för det tillkommande arbetet utförs till marknadsmässig taxa kan utgifterna för tillkommande arbete ingå i underlaget för skatte- reduktion enligt denna lag. Om arbetet utförs på så sätt skall ansökan

innehålla uppgift om hur stor del av fakturerat belopp som avser kommunal hjälp respektive arbete utanför den kommunala hjälpen.

Av *femte–sjunde punkterna* framgår att ansökan skall innehålla uppgifter om när betalning för arbetet skett, underlaget för den skattereduktion som begärs samt huruvida sökanden beviljats någon form av ersättning eller något stöd eller bidrag för arbetet.

10 §

I paragrafen anges vilket underlag som skall fogas till ansökan. Av *första stycket* framgår att det till ansökan skall fogas en kopia på faktura eller motsvarande handling. Med detta avses exempelvis ett kvitto. Av handlingen skall det framgå vilket hushållsarbete som utförts och hur stor del av fakturabeloppet som avser arbete.

11 §

Av paragrafen framgår dels vad som krävs för att en uppgift om innehav av F-skattsedel kan godtas, dels att uppgiften inte får godtas om utbetalaren känner till att den är oriktig.

12 §

I paragrafen anges att en ansökan skall ha kommit in till Skatteverket senast den 1 februari året efter det beskattningsår arbetet har betalats och att skattereduktionen skall tillgodoräknas vid debitering av slutlig skatt på grund av det årets taxering.

13 §

I *första stycket* anges att ansökan om skattereduktion samt kopia av faktura eller motsvarande handling, efter föreskrift eller medgivande från regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer, också får lämnas i form av ett elektroniskt dokument.

I *andra stycket* anges vad som avses med ett elektroniskt dokument. Särskilda säkerhetskrav måste uppställas. Dessa skall garantera att informationen i dokumentet inte obehörigen kan förändras och att innehållet kan knytas till utfärdaren.

14 §

Av paragrafen framgår att Skatteverket skall besluta i ärenden enligt denna lag.

15 §

Av paragrafens *första mening* framgår att bestämmelserna om skatte-tillägg i 15 kap. skattebetalningslagen gäller också i fråga om uppgifter som avses i denna lag. Skattetillägg kan bli aktuellt om sökanden i en ansökan om skattereduktion eller i en bifogad handling har lämnat en oriktig uppgift till ledning för bestämmande av skattereduktionen.

Av *andra meningen* framgår att Skatteverkets beslut enligt denna lag omprövas och överklagas enligt bestämmelserna i 21 kap. respektive 22 kap. skattebetalningslagen (1997:483). Om den skattskyldige har lämnat oriktig uppgift kan därmed efterbeskattning enligt 21 kap. 10 § skattebetalningslagen bli aktuell.

16 §

Av *första stycket* framgår att skattebetalningslagens (1997:483) regler om bestämmande och debitering av slutlig skatt gäller i fråga om skattereduktionen.

Andra stycket anger mot vilka skatter skattereduktionen skall räknas av. Avräkning skall ske mot kommunal och statlig inkomstskatt samt mot statlig fastighetsskatt och förmögenhetsskatt.

Tredje stycket innehåller en hänvisning till 11 kap. 9 § skattebetalningslagen, där det framgår i vilken ordning skattereduktionen skall räknas av från den slutliga skatten, i förhållande till andra skattereduktioner.

17 §

I paragrafen anges att det belopp som tillgodoräknas sökanden enligt 7 § skall anges i hela krontal.

18 §

Av *första stycket* framgår att skattereduktion kan beaktas vid beslut om ändrad beräkning av preliminär skatt enligt skattebetalningslagen (1997:483).

Av *andra stycket* framgår att skattereduktion för hushållstjänster inte skall påverka rätten till nedsättning av förmögenhetsskatten enligt lagen (1997:324) om begränsning av skatt.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Lagen träder i kraft den 1 juli 2007. Den kommer därmed att tillämpas första gången vid beräkning av den slutliga skatten enligt 2008 års taxering. Lagen gäller dock endast tjänster som utförts och betalats efter den 30 juni 2007. För skattereduktion som avser 2008 års taxering och som görs från den slutliga skatten för år 2007 får skattereduktion därför sammanlagt inte överstiga 25 000 kronor.

7.2 Förslaget till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)

11 kap.

9 §

Den nya *punkten 8* i *andra stycket* är en följd av förslaget om en lag om skattereduktion för utgifter för hushållsarbete.

Av 11 kap. 9 § skattebetalningslagen (1997:483) framgår att med slutlig skatt avses summan av skatter och avgifter enligt 11 kap. 10 § skattebetalningslagen minskad med vissa uppräknade skattereduktioner. Ett beslut om skattereduktion för utgifter för hushållstjänster kommer att meddelas fristående och är inte ett taxeringsbeslut. Skattereduktionen kommer att tillgodoräknas den skattskyldige vid debiteringen av slutlig skatt. Detta föranleder en komplettering av bestämmelserna i 11 kap. 9 § skattebetalningslagen.

Sammanfattning av promemorian Skattelättnader för hushållstjänster

Bilaga 1

I promemorian föreslås att en skattereduktion införs för fysiska personer som har haft utgifter för hushållsarbete. Det hushållsarbete som omfattas av skattereduktionen kan avse städarbete eller annat rengöringsarbete, vård av kläder och hemtextilier och tvätt vid tvättinrättning. Hushållsarbetet kan även avse omsorg, tillsyn och annan personlig hjälp till barn, funktionshindrade, personer med varaktig sjukdom och äldre. Även snöskottning och återkommande enklare trädgårdsskötsel av tomt eller trädgård kan omfattas. Hushållsarbetet skall i huvudsak vara utfört i eller i nära anslutning till bostaden.

Skattereduktionen uppgår till 50 procent av ett underlag bestående av utgifter för sådana arbeten. Utgifterna skall avse arbete som utförts av någon som har F-skattsedel. Skattereduktionen får sammanlagt inte överstiga 50 000 kronor per person och beskattningsår. Om underlaget understiger 500 kronor ges inte någon skattereduktion. Skattereduktion ges bara till personer som under kalenderåret har fyllt lägst 18 år.

Beslut om skattereduktion fattas av Skatteverket. Ansökan om skattereduktion skall vara skriftlig och ges in till Skatteverket senast den 1 mars året efter det beskattningsår då arbetena utförts. Skattereduktionen kan beaktas vid beslut om särskild beräkningsgrund för skatteavdrag, dvs. vid jämkning av preliminär skatt.

Reglerna föreslås träda i kraft den 1 juli 2007 och tillämpas på utgifter för arbeten som utförts och betalats efter den 30 juni 2007.

Lagförslagen i promemorian Skattelättnader för hushållstjänster

Bilaga 2

1. Förslag till lag om skattereduktion för utgifter för hushållsarbete

Härigenom föreskrivs följande.

Tillämpningsområde

1 § Skattereduktion enligt denna lag tillgodoräknas fysiska personer som under beskattningsåret fyllt lägst 18 år och som har haft utgifter för hushållsarbete. Skattereduktion tillgodoräknas även dödsbo om hushållsarbetet utförts när den avlidne var i livet.

Definitioner, m.m.

2 § Termer och uttryck som används i denna lag har samma betydelse och tillämpningsområde som i inkomstskattelagen (1999:1229) om inte annat anges.

3 § Med barn avses i denna lag personer som under beskattningsåret fyllt högst 16 år.

4 § Med bostad avses i denna lag utrymme som med nyttjanderätt eller äganderätt helt eller till väsentlig del används till permanent boende.

5 § Med hushållsarbete avses

- städarbete eller annat rengöringsarbete samt vård av kläder och hemtextilier som utförs i bostaden,
- tvätt vid tvättinrättning,
- omsorg, tillsyn och annan personlig hjälp till barn, funktionshindrade, personer med varaktig sjukdom och äldre som utförs i eller i nära anslutning till bostaden,
- snöskottning och återkommande enklare trädgårdsskötsel av tomt eller trädgård i nära anslutning till bostaden.

Som hushållsarbete räknas inte arbete för vilket försäkringsersättning lämnats eller bidrag eller annat stöd lämnats från staten, en kommun eller ett landsting.

Villkor för skattereduktion

6 § Skattereduktion tillgodoräknas bara om följande förutsättningar är uppfyllda.

1. Det utförda hushållsarbetet skall vara hänförligt till sökandens eller dennes förälders hushåll.
2. Den som utför arbetet skall inneha F-skattsedel när avtalet om arbetet träffas eller när ersättningen betalas ut.

3. Arbetet får inte utföras av en närstående eller av ett företag som, direkt eller indirekt, ägs av sökanden eller närstående till denne.

Underlag för skattereduktion

7 § Underlag för skattereduktionen är utgifter för hushållsarbete som utförts under beskattningsåret och som betalats senast vid tidpunkten för ansökan samt uppfyller villkoren i 6 §. I underlaget räknas inte in utgifter för material och utrustning. Utgifterna för hushållsarbetet utgörs av det fakturerade beloppet inklusive mervärdesskatt.

Skattereduktionens storlek

8 § Skattereduktionen utgår med 50 procent av underlaget. Skattereduktionen får dock uppgå till högst 50 000 kronor för ett beskattningsår. Om det sammanlagda underlaget för skattereduktionen under ett beskattningsår understiger 500 kronor, skall skattereduktion inte tillgodoräknas.

Ansökan och beslut

9 § En ansökan om skattereduktion skall göras skriftligen hos Skatteverket.

10 § Ansökan skall innehålla uppgifter om

1. sökandens namn, adress och personnummer eller samordningsnummer,
2. namn och personnummer eller samordningsnummer avseende de personer som ingår i sökandens hushåll,
3. namn, adress och personnummer eller samordningsnummer avseende den person till förmån för vilken arbete utförts om detta är någon annan än sökanden,
4. namn och organisationsnummer, personnummer eller samordningsnummer för den som utfört arbetet,
5. det arbete som utförts samt var och när arbetet utförts,
6. när betalning för arbetet skett,
7. underlaget för den skattereduktion som begärs, samt
8. huruvida sökanden beviljats någon form av ersättning eller något stöd eller bidrag för arbetet.

11 § Till ansökan skall det fogas en kopia av faktura eller motsvarande handling som anger vilket arbete som utförts, när det utförts och hur stor del av utgiften som avser arbete respektive material och utrustning.

En uppgift om innehav av F-skattsedel får godtas om den lämnas i en anbudshandling, en faktura eller någon jämförlig handling som även innehåller utbetalarens och betalningsmottagarens namn och adress samt betalningsmottagarens organisationsnummer, personnummer eller samordningsnummer. Uppgift om innehav av F-skattsedel får dock inte godtas, om den som betalar ut ersättningen känner till att uppgiften är oriktig.

12 § En ansökan skall ha kommit in till Skatteverket senast den 1 mars året efter det beskattningsår då arbetet utförts. Skattereduktionen tillgodoräknas vid debitering av slutlig skatt på grund av taxeringen för det beskattningsår då arbetet utförts.

13 § Skatteverket skall besluta i ärenden enligt denna lag.

Skattetillegg, omprövning och överklagande

14 § Bestämmelserna om skattetillegg i 15 kap. skattebetalningslagen (1997:483) gäller också i fråga om uppgifter som avses i denna lag. Skatteverkets beslut enligt denna lag omprövas och överklagas enligt bestämmelserna i 21 och 22 kap. skattebetalningslagen.

Övriga bestämmelser

15 § I fråga om skattereduktion enligt denna lag tillämpas vad som gäller om bestämmande och debitering av slutlig skatt enligt skattebetalningslagen (1997:483).

Skattereduktionen skall räknas av mot kommunal och statlig inkomstskatt samt mot statlig fastighetsskatt och förmögenhetsskatt.

Bestämmelser om att hänsyn skall tas till skattereduktion vid beslut om slutlig skatt finns i 11 kap. 9 § skattebetalningslagen.

Skattereduktionen skall inte beaktas vid beräkning av skattebeloppet enligt 4 § lagen (1997:324) om begränsning av skatt.

16 § Det belopp som tillgodoräknas sökanden enligt 8 § skall anges i hela krontal genom att öretal faller bort.

17 § Skattereduktion kan beaktas vid beslut om särskild beräkningsgrund för skatteavdrag enligt skattebetalningslagen (1997:483).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007 och tillämpas på sådana hushållsarbeten som utförts och betalats efter den 30 juni 2007. Vid beräkningen av den slutliga skatten enligt 2008 års taxering får, i stället för vad som anges i 8 §, skattereduktionen uppgå till högst 25 000 kronor.

2. Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 9 § skattebetalningslagen (1997:483) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

9 §²

Skatteverket fattar varje år beslut om skattens storlek enligt den årliga taxeringen (grundläggande beslut om slutlig skatt). Slutlig skatt kan bestämmas också genom omprövningsbeslut och till följd av beslut av domstol.

Med slutlig skatt avses summan av skatter och avgifter enligt 10 § minskad med skattereduktion enligt följande ordning.

1. lagen (2000:1006) om skattereduktion på förvärvsinkomster vid 2002 och 2003 års taxeringar,

2. lagen (2003:821) om särskild skattereduktion vid 2005 års taxering,

3. lagen (2001:906) om skattereduktion för fastighetsskatt,

4. lagen (2000:1380) om skattereduktion för utgifter för vissa anslutningar för tele- och datakommunikation,

5. lagen (2003:1204) om skattereduktion för vissa miljöförbättrande installationer i småhus,

6. lagen (2004:752) om skattereduktion för utgifter för byggnadsarbete på bostadshus,

7. lagen (2007:000) om skattereduktion för utgifter för hushållsarbete,

7. 65 kap. 9–12 §§ inkomstskattelagen (1999:1229),

8. 65 kap. 9–12 §§ inkomstskattelagen (1999:1229),

8. lagen (2004:126) om skattereduktion för förmögenhetsskatt, och

9. lagen (2004:126) om skattereduktion för förmögenhetsskatt, och

9. lagen (2005:1137) om skattereduktion för virke från stormfälld skog vid 2006–2008 års taxeringar.

10. lagen (2005:1137) om skattereduktion för virke från stormfälld skog vid 2006–2008 års taxeringar.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007.

² Senaste lydelse 2005:1138.

Förteckning över remissinstanser till promemorian Skattelättnader för hushållstjänster

Bilaga 3

Efter remiss har yttranden kommit in från Kammarrätten i Göteborg, Länsrätten i Stockholms län, Länsrätten i Västernorrlands län, Domstolsverket, Kommerskollegium, Ekobrottsmyndigheten, Försäkringskassan, Ekonomistyrningsverket, Skatteverket, Arbetsgivarverket, Statskontoret, Arbetsmarknadsstyrelsen, Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering, Konjunkturinstitutet, Jämställdhetsombudsmannen, Konkurrensverket, Verket för näringslivsutveckling, Institutet för tillväxtpolitiska studier, Almega AB, FAR SRS, Svenskt Näringsliv, Företagarna, Företagarförbundet, Näringslivets Regelnämnd, Näringslivets skattedelegation, Landsorganisationen i Sverige, Stockholms Handelskammare, Sveriges advokatsamfund, Sveriges Akademikers Centralorganisation, Sveriges Kommuner och Landsting, Sveriges Pensionärs Riksförbund och Tjänstemännens Centralorganisation.

Därutöver har Svenska KommunalPensionärernas Förbund, HSB Riksförbund, Sveriges Byggindustrier, Hemfrid i Sverige AB, Sydsvenska Industri- och Handelskammaren, James Concepts AB, Sveriges Tvätteriförbund, Målaremästarna, Betjänten AB, HomeMaid Hemservice AB, Arbetsgivarföreningen KFO, Elektriska Installatörsorganisationen, Glasbranschföreningen, VVS Installatörerna, Moderatkvinnorna, Lars Dahlgren, Exido International AB och Bengt-Ove Johansson yttrat sig över promemorian

Följande remissinstanser har inte svarat eller angett att de avstår från att lämna några synpunkter: Riksrevisionen och Sveriges Pensionärsförbund.